

BARANOVCI MEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, csütörtök 1922. június 15.

162. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra-utca 1 (Lelbach-palota)

A vasut

köznapi témája kerül ünnepnapon is tolnak alá, — de rég volt, amikor volt még ünneplő ruhánk és ünnepi témánk. Az idők malma ocsukent szitálja ki belőlünk azt is, ami csökevény emlékként bennünk szögyenkezik még a ragyogó múlt felvilágó eseményei közül.

A háboruban csak sebeket kapunk s a sebek most kezdenek úszkászni. Hullafojtók most lépik el a testét, ha mozdulatlanra dermedtette a halál s ha még vívódik benne a maradék élet, az utolsó épen maradt izomrost is belesajog a szörnyű fájásba. „Ruhánk foszlik és lámbunk meztelen”, a termelői munka újakezdése, a termelés megszervezése, a produktív munka nekilendülése, — szajkózza dagadó szánk s közben két féglát rombolunk le, míg egyet fölvezünk az állásba s közben, szép szavak és szent fogadkozások közt még elnézésből sem történik olyasmi, ami valóban közelebb vinne bennünket az állóhöz és kalapáchoz.

Nem illetlenek ezek a rezignál hangok s ezek a nekibusulós szavak, melyek mindegyikéből egy „ugyis hiába” lemondó gesztusa mozdul fel, ehhez a témához, akárhová nézünk, mint vizáradásban a madár, akárhol pihen is meg kutozó tekintetünk, pusztuló életet lát, leaszált velést, hitépcit zsengeket, a remény megfojtott galambjait.

Most a vasut van soron. Ötven százalékos léptékben halad a drágulása olyan meredek pályán fölfelé, amelyen valóban csak a fogyasztók közlekedhetnek. Az áremelkedésnek azonban nincsenek technikai nehézségei, nehézségei csak az életnek vannak, melynek süppedésszerű töltésének szakadásait, melyet egyrészt erősebben mos ki a drágaság árja, már csak utolsó ruhánkkal, utolsó butoradabunk árával s az utolsó szórakozásunkról való lemondással tudunk betölteni.

Ha jönne végre egy leleményes finanszista nemcsak abban látná szadista kedvtelést, hogy minden meglévő adót százszorosra emel fel, s a közterhek viselését sziszifuszi munkává súlyosítja, hanem az adók új módját is kiesznél rubrikává pihunamosodott agytekercseivel, adót vehetne ki a vérkeringésre. Ez az adónem nem lenne egyszerűlenebb, nem lenne kevesebb célszerű sem, mint az az adó, amelyik a vasuti tarifa fölemelésével az ország gazdasági vérkeringését adóztatja meg. Éppen csak behajtani könnyebb ezt az adót s ahhoz már a csömbörgi hozzá vagyunk szokva, hogy az adópolitikának egyetlen szempontja: a behajtathóság.

A drágulás csavarutján egyet szorít most az államhatalom, melynek egyedül állna módjának lecapálni

az árak vadvizét. S a drágulás merte nem a közlekedési edények törvénye szerint emelkedik mindenütt és minden megnyilatkozásában egyformán ható tendenciával, hanem úgy, hogy a drágulás menetében minden áremelkedés fölveszi azt az emelkedést, ami ráhatott s azt a saját emelkedésével együtt átadja annak az emelkedésnek, amit okoz. Ugy terjed a drágulás, mint a hullámgyűrű, de minél nagyobb a körülete, annál magasabb is. Egy nagyon ötletes angol közgazdász az emelkedő árak áthárításának ezt a módját a következőképen illusztrálja: hosszú sorban állnak az emberek, akik közül az elsőnek tüzes vasat nyomnak a markába. A vasat nem

szabad eldobni. Akinnek kezében van, az villámgyorsan átadja a következőnek, az a harmadiknak, az ismét tovább, míg végre az utolsóhoz jut, a fogyasztóhoz, aki nem tudja eldobni s akit összeéget egészen.

Nincs olyan ár, amit a vasuti tarifa emelése föl nem szöktetne. A drágulás hatalmas lépésben nő meg nyomában s az általános drágulás elenyészeti a tarifaemelés átmeneti előnyét. És akkor hiába nyeljük le a békát, mi is, fogyasztók, az állam is, a vasut és a kereskedők is, a termelők is.

De ne panaszkodjunk ez ellen. A közéletmezésnek ugys ma már az az egyetlen módja, ha lenyeletik velünk a békát.

(d.)

Nem akarnak választójogot adni a nemzetiségeknek?

A választójogi bizottság ülése — Simrák dr. nyilatkozata

A parlament választójogi albizottsága szerdán a választójogi törvényjavaslattal foglalkozott. Trifković miniszter referált a törvényjavaslatról. Hosszu vita indult meg, amely nem fejeződött be. A választójogi bizottság csütörtökön újra ülést tart. A bizottsági ülés után Simrák dr. ellenzéki képviselő, a néppárti ellenkezők magához kérte a *Bácsmegeyi Napló* beogradi munkatársát és közölte vele, hogy a bizottsági ülés folyamán azt az impressziót szerezte, hogy

a kormányzópártok a nemzetiségeknek nem akarják megadni a választójogot.

Ezt a jogfosztó intézkedést azzal gyekeznek indokolni, hogy még *utnes meg az állampolgárságról szóló törvény és a békeszerződésnek nem írják elő imperative, hogy minden állampolgárnak választójogot kell adni.*

Bár ez a híradás kétségen felül komoly forrásból ered, nem tudjuk elhinni, annyira abszurd, annyira *hihetetlen* az. Nem tudjuk elhinni, hogy a beogradi kormány vajdasági tanácsadó — mert ez az intézkedés kizárólag a vajdasági nemzetiségek ellen irányulna — olyan *könnyelműek* volnának, hogy a kormányának ezt a tanácsot adnák. Most, amikor a helpolitikai helyzet feszültsége egyrészt a kormányzó pártok között, másrészt a kormányzópártok és a blokkisták között már-már elviselhetetlen, amikor az eddigi kormányok minden erőfeszítése, amely arra irányult, hogy az ország sulypontját *megosztatlanul Beogradra és a beogradi politikai mentalitásra látszák, erősen veszélyeztetve látszik*, amikor Zagrebban a horvát blokk hallatlan erőfeszítéseket tesz, hogy a maga *autonomista, sőt separatista* terveit minden eszközzel megvalósítsa, amikor Sarajevóban a tizenötödiki kongresszuson a *muzulmánok*

centralista szárnyát holtbizonyosan *elkényszerítve az autonomista többség* és amikor a kormányzópártokon belül is egyre nagyobbak, *nehézebben áthidalhatóak* lesznek az ellentétek, akkor a *Vajdaságot, amelyet Zagrebban mindaddig a beogradi politika legerősebb háttérlandjának tekintettek, el akarják taszítani Beogradtól, ki akarják döröndíteni a beogradi politikából és arra akarják kényszeríteni, hogy Canossát járni menjen Zagreb felé?*

Melyik az a politikai belátás, amely ezt, jogfosztást helyeselné, amely ezt a felelősséget vállalva a *közelgő-ményekért, tanácsolni tudná?* Nem idézzük most a békeszerződéseket, nem idézzük az alkotmányt, nem hivatkozunk a nemzetközi szerződésekre, csak az államéleti jogszabásait idézzük magunk elé s azt kérdezzük, hogy azok a politikusok akik a kormányt ezzel a tanáccsal *litták el, valóban az ország érdekében jártak-e el? Mandátumukat feltűző képviselői lelkiismeretlensége adhatja csak ezt a tanácsot a kormánynak.* Vagy a kormányának az a véleménye, hogy ha a vajdasági nemzetiségek nem járulhatnak az urnák elé, akkor a *kormányzópárti mandátumok biztosabban megőrizhetők a közelgő választásokon?* Erdemes ezt az ország *tradicionális demokráciáját* alapjáról ledöntő jogfosztást végrehajtani? Hiszen miről lehet szó? Tíz mandátumról, vagy még kevesebbről, amit a nemzetiségi szavazók elvinnének.

És ez a tíz mandátum sem ellenzéki ez offo, sőt az a valószínűség nagyobb, hogy nem ellenzék. És megéri a kormánynak az a tíz mandátum azt, hogy a *Vajdaság másfél milliónyi nemzeti kisebbsége elkeseredne, jogfosztott, elnémított polgárjogok nélküli ledegráddal olaltva* valónak érezze magát? Azt hiszi a kormány, hogy ez az ellenzéki

atmoszféra, amely akkor keletkezne, ha a jogfosztó szándék megvalósulna, nem hatna annyira a *Vajdaság szláv lakosságára, hogy azok is ellenzékivé válnak?*

Nem lehet ezt elhinni, nem lehet elhinni, hogy olyan politikusok, mint *Pasic, Trifkovic, Davidovic*, akiknek a neve összerótt a szabadságiogokért való övtizedes küzdelmekkel, ezt a tervet végrehajtsanak. Nem engedi azt a józan belátás, a politikai okosság, az alkotmány, a békeszerződés, a Népszövetség és végül tokon nem engedné azt Európa demokratikus közvéleménye sem.

Zagrebban minden csendes...

A tegnapi nap csendben, minden incidens nélkül telt el. A nyugalom helyreállt ugyan, de a hangulat még mindig izgatott. A város képe is némileg megváltozott. Esteféle kevesen járnak az utcán, a kávéházakat korán bezáratják, csak a színházak és mozik vannak telve. A rendőrség plakátokon figyelmezteti a lakosokat, hogy szigorú büntetés terhe alatt övakodjék minden rendezavarától. A kereskedők elkecseregetten tárgyalják az eseményeket, miután a többnapos tüntetések igen sokat értek a készülő zagrebi vásárnak.

A blokkista sajtó erősen elléli a történetek és a felelősséget elhárítja magáról.

Hivatalos helyen arra gondolnak, hogy energikus intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy hasonló rendezavarások többé ne fordulhassanak így nincs kizárva, hogy

rövidesen feloszlatták a horvátországi szokat-egyesületeket, valamint sok más társadalmi egyesületet is.

A zagrebi *négyzetek feloszlásáról* is sokat beszélnek, hivatalos helyen állítólag adatokkal rendelkeznek, amelyek *kompromittálják a négyzeteket.*

Az egyetemen igen izgatott a hangulat. Az egyetemi újság centralista része elkecseregetten tárgyalja az eseményeket és azt hangoztatja, hogy a kormánynak rendet kell teremteni Zagrebban.

Beogradban még mindig sokat foglalkoznak a zagrebi eseményekkel. Kormányzókban komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy

radikális eszközökkel véget vetnek a zagrebi felbuzgató áramlatnak.

Demotovic Juraj horvát tartományi főnök a napokban Beogradba utazik, ahol illetékes helyen referálni fog a zagrebi eseményekről.

Felhivatalos forrásból érkező hírek szerint a Rádiós szerepéről egyes lapokban megjelent hírek nem fedik a tényeket.

Uj gyáralapítási tervek Suboticán

Ocsótelket kapnak az alakuló gyárak

A gazdasági élet pangásába új és orvendetes lüktetést hoz néhány újabb suboticei gyár létesítésének terve. Kereskedelmi és ipari körök kezdik felismerni Suboticának nagy kereskedelmi fontosságát.

Ezzel magyarázható, hogy a legutóbbi idők ipari és kereskedelmi pangása után most egyszerre több nagyobb gyáralapítási terv is foglalkoztatja a suboticei kereskedelmi és ipari köröket. Így egyidőben két suboticei cég: a Hajduka és Hermann, valamint a Klein Géza cég jelentette be a városi tanácsnak, hogy a közeljövőben lakk- és festék-gyárat akar alapítani Suboticán és kérdést intézett a tanácshoz azírt, hogy megfelelő telket rendelkezésükre bocsáthat-e. A Hajduka és Hermann cég bejelentésével a szombati tanácsintés foglalkozott. A cég a Mitrágyagyár közelében levő üres telken akarja a gyárépület létesíteni. A tanács elvileg kimondta, hogy új ipari vállalatok céljára mindenkor a legelőnyösebb feltételek mellett hajlandó telket átengedni.

Hogy azonban nemcsak a suboticei tőke kezdi felismerni a városnak kereskedelmi fontosságát, hanem a külföldi tőke is itt keres piacot, arra jellemző, hogy ugyancsak most folynak a tárgyalások két nagy külföldi gyárral is, amelyek Suboticán új gyártelepet akarnak létesíteni. Az egyik egy feichenbergi szövőgyár, amely egy szövő- és fonógyárat akar Suboticán létesíteni, a másik pedig egy nagy osztrák vegyszeti gyár, amely a rossz osztrák valuta helyett a jugoszláv piacon keres érvényesülést és szintén Suboticán akar vegyszeti gyárat alapítani.

Béke a temetőben

Az a küzdelem, amely a katolikus és református egyházak között a bajai-uti temető ügyében tört ki, végre megoldást nyert.

Élelmezetes, hogy a református és lutheránus egyház híveinek a bajai-uti temető római katolikus parcellájában való temetkezése kérdésében már több ízben, legutóbb pedig Barys László református lelkes temetése alkalmával éles vita fejlődött ki. A megindult harc, amelynek folyamán a hatósági közbefjárásra is szükség volt, végül is arra késztette a városi hatóságot, hogy véglegesen szabályozza a vitás kérdést. Az ügyben megindult tárgyalásokról már beszámoltunk és végre a vitás kérdés a szombati tanácsülésen most végleges megoldást nyert.

Tabakovics Miklós alpolgármester liberális felfogással és megértéssel aképen oldotta meg a kérdést, hogy a bajai-uti temető római katolikus részén az evangélikus és református egyházak azon hívei, akiknek ott családi sírbottjaik vannak, továbbra is akadálytalanul temetkezhetnek, a kriptahivatalba egyházi célokra való befizetése ellenében.

A Szent Teréz-piébania azon kérelmének, hogy a kriptatulajdonosokat arra kötelezzék, hogy már előre jelöljék ki, kiknek engedik meg a vitás részben a temetkezést, a tanács nem adott helyet. Ugyanígy az alpolgármester javaslata alapján elutasította a tanács a piébania, mint a római

katolikus temető rész telekkönyvi tulajdonosának azon kívánását is, hogy csak a lemenő ágon való hozzátartozók temetkezessenek a kérdéses parcellában, miután a tanács nem tekintte magát illetékesnek arra, hogy a kriptatulajdonosok jogait bármilyen irányban is korlátozza.

Végül új határozott a városi tanács, hogyha akár az eddigi kriptatulajdonosok, akár mások a bajai-uti temető katolikus parcellájában új sírbottokat akarnak építtetni, azt csak a Szent Teréz-piébaniahivatal engedélyével tehessek.

Elbocsátják Magyarországon a menekült köztisztviselőket

Budapesti jelentés szerint a nagygyar kormány elhatározta, hogy július 1-ével elbocsátják az utódállamok területéről Magyarországra áttelepült és a B. listás közalkalmazottakat.

A Bethlen-kormány az indemnitási törvényben felhatalmazást kapott arra, hogy az ideiglenes beosztásban szolgáló menekült közalkalmazottakat, továbbá a B. listára vett tisztviselőket július 1-ével szabályszerűen elbocsássa. Mindamellett az érdekelt tisztviselőket azt hitték, hogy e terv végrehajtására nem kerül sor. Szerdán azonban váratlanul megérkezett a törvény végrehajtási utasítása a számvetőségekhez. E rendelkezés értelmében

A suboticei kereskedelmi iskolásoknak csak a fele tehet érettségét

— Ötven százalékos bukás a felső osztályokban —

Kínos meglepetést keltett tanügyi körökben, de a diákság és szülők körében is az a rossz eredmény, amire a suboticei felső kereskedelmi iskola történetében eddig még nem volt példa, a növendékeknek csak a fele mehet érettségire. A többiek a rossz tanulmányi előmenetel miatt vagy vizsziásképpen az osztályvizsgától, vagy pedig elbuktak.

Ez az eredmény az idén a növendékekre nézve sokkal súlyosabb következményekkel jár, mint a többi években, mert jövőre négyéves lesz a kereskedelmi iskola és

akik a felső osztályban osztályismétlésre utasítottak, annak még két évig kell az intézetet látogatni.

Az osztályismétlésre utasított felső osztályosokat ugyanis a jövő évben a négyéves kereskedelmi iskolának csak a harmadik osztályába veszik fel.

Tekintettel erre a súlyos körülményre, a felső kereskedelmi iskola tanárai ez évben sokkal enyhébben ítélték a maturandusok fölött, mégis a növendékeknek csak a fele kerülhetett érettségire. A gyengébb tanulónak, akiknek bukása elrejtőható volt, az igazylóság a vizsgák előtt azt a tanácsot adta, hogy maradjon az osztályvizsgáktól lépjenek vissza és augusztusban jelentkezzenek újra vizsgára, hogy addig még utána-pótolhassák az elmulasztottakat és így elejét vegyék az osztályismétlésre való buknásnak. Még így is akadt azonban két tanuló, akik megkísérelték a vizsgát, de osztályismétlésre utasították őket.

Ily módon a kereskedelmi iskola felső osztályának növendékeiből, a szeptember 24-én kezdődő vizsgákig csak 12, a magyar osztályból 36 tanuló közül csak 19 mehet érettségire.

Ez az eredmény annál súlyosabb,

A piébania vezetője: *Budanovics* Lajos piébanos azt is kérte a városi tanácsot, hogy a bajai-uti temető római katolikus részét mérjék újból és különítsék el a köztemetőtől, különösen azt a részt, amelyben a jelzett kripták vannak. A tanács nem adott helyet ennek a kérelemnek sem, hanem kimondta, hogy ezt a felmerést és megjelölést maga a piébanos eszközölheti saját hatáskörében.

A városi tanács határozatával tehát a temető-háború befejezést nyert és remélhetőleg most már el fognak simulni az ügy hullámai.

valamennyi menekült és B. listás közalkalmazottnak, tekintet nélkül arra, hogy van-e beosztásuk, vagy nincs, ez év július 1-ével beszüntetik a fizetését.

Az érdekeltek bejelenteni tartoznak az illetékes szakminiszteriumnak, hogy nyugdíjra-e vagy végkielégítésre tartanak igényt. A nyugdíj, illetve a végkielégítés megállapításáig az elbocsátott tisztviselőket fizetésük hatvan százalékat kapják előlegképpen.

A rendelkezés, mely így, a családtagokkal együtt negyedmillió embert tesz Magyarországon kenyérterlenné, nagy elkeseredést keltett az érdekeltek között.

mert ezekből az osztályokból a februári selejtező-konferencia határozatai értelmében rossz előmenetel miatt már ötven kimaradtak az intézeleiből, akik közül csak egy jelentkezett most vizsgára, így a két osztály 65 növendékéből csak 31 került érettségire.

E szokatlannul rossz eredmény okairól kérdést intéztünk Popovics György felsőkereskedelmi iskolai igazgatóhoz, aki elsősorban a rossz előképzéssel okolja meg a tanulók nagy számú buknását. Az igazgató szerint a háborús években az iskolákban elhanyagolták a diákok tanítását. Ezt legjobban az bizonyítja, hogy a matematikából és kereskedelmi számtanból tízenhárom buktak meg. A magyar osztályokban még a szerb nyelv és levelezés is sok nehézséget okozott, de ebből csak három buktak.

Az érettségi.

A kereskedelmi iskolában az írásbeli érettségi vizsgálatok most folynak, hétfőn kezdődtek és pénteken érnek véget. A szóbeli vizsgák a szerb osztályban szerdán és csütörtökön, 21-ikén és 22-ikén, a magyar osztályban pénteken és szombaton, 23-ikén és 24-ikén lesznek.

Érdekes, hogy a szóbeli érettségi vizsgálatok, melyek a magyar tanügyi törvény szerint nyilvánosak és azokon bárki jelen lehet, az idén elhelyezett szerb tanügyi törvény szerint teljesen zártak és azokon a vizsgázókon és a kiküldött miniszteri biztoson kívül más nem vehet részt.

A buknítás.

A most elhelyezett iskolai törvény szerint vizsgák nincsenek, hanem éj végén a tanulókat ellenőrző ismétlésnek vetik alá. A szótanár a rossz előmenetelű tanulóknak saját elhatározásából nem adhat elégtelen

osztályzatot. Akinek tudásával nincs megelégedve, azt az osztályfőnök előtt kell revizió alá vennie, akinek a hozzájárulása szükséges az elégtelen osztályzatához. Ha a tanárok véleménye eltérő, akkor tanári konferencia dönt a növendék sorsa fölött.

Állandó határátlépési igazolványt kapnak a kettős-birtokosok

A magyar határ mentén birtokkal rendelkező suboticei gazdák határátlépése ügyében lényeges könnyítést léptettek most életbe. Ismeretes ugyanis, hogy az SHS. és magyar hatóságok kölcsönösségen alapuló meg egyezése óta a kettősbirtokosok határátlépési igazolvánnyal közlekedhetnek a határon földjeik megművelése érdekében.

Ezeket a határátlépési igazolványokat eddig csak rövid határidőre állították ki. Miután azonban a gazdáknak állandóan szükségük van az ilyen engedélyre, ennek beszerzése és megújítása sok dolgot okozott a hatóságoknak és állandó utánjárásába került a kettősbirtokosoknak. Már pedig a határátlépési igazolványhoz igen sok hatóság hozzájárulása, láttamozása és bélyegzője szükséges.

Különösen sérelmes és nebézkes ez most a nyári mezőgazdasági munka idején a kettősbirtokosokra, mert drága munkaidőjükből igen sokat kell a különböző hivatalokban eltölteni. Épen ezért a hatóság most lényegesen megkönnyíti a helyzetüket és az eddigi rövid lejáratu igazolványok helyett mostantól kezdve egy év időtartamára, vagy legalább is fél évre érvényes határátlépési igazolványokat állít ki a kettősbirtokosok részére.

Az új igazolványok kiállítását már megkezdték.

Irtózatos orkán Newyorkban

— Ötven halott, sok száz sebesült —

Newyorkból jelentik: Borzalmas és úgy méreteiben, mint pusztító hatásában valóságos titokzatos erejű orkán söpörte végig vasárnap este Newyork városát. A rettenetes orkánnak több mint ötven halottja van s százakra megy a súlyos sebesültek száma. Az okozott kár meghaladja a több millió dollárt.

A vasárnap nap különösen derűs reggellel kezdődött, deutánra a kránikula szinte elviselhetetlenné vált. A kirándulók tizezre özönlöttek Long Island Sound homokpartjai felé, hogy üdülést keressenek a tenger habjaiban és száz meg száz kis csónak ringatózott az ingerceren, telve fürdőzőkkel. Hirtelen, szinte egyik percről a másikra hihetetlen módon lehült a levegő, az ég elsötétült, irtózatos dörögés rázta meg a földet és egy 160 kilométeres sebességű szélvész támadt, mely nemsokára forgószélle változott. *Néhány pillanatra miúta a tengerből telve volt fölfúrt, egymásnak sodrott és teljesen összeroncsodolt csónakokkal, velőtrázó segélykiáltások hasítottak bele a vihar bömbölésébe, a nagyobb hajók és vitorlások a csónakok közé sodródtak, mindent elsöpörve, amit utjukban találtak.*

A mentési munkáról az irtózatos viharban szó sem lehetett és így majdnem mindenki, aki csónakokon és vitorlásokon ült, a tengerbe vezetett.

Elfogadták a sándori villamosvonal terveit

Juliusban megkezdik az építést

Legutóbb több ízben foglalkoztunk a sándori villamosvonal kérdésével és megírtuk, hogy annak tervei teljesen elkészültek már s az építkezés megkezdésének egyetlen akadályá, hogy a belga villamosvasúti részvénytársaság kiküldött mérnöke még ezideig nem érkezett Suboticára. Most azonban ez az utolsó akadály is elhárult és így véglegessé vált az új és fontos villamosvasúti vonal építésének mielőbbi megkezdése.

A belga részvénytársaság megbízásából Zerkowicz Emil budapesti mérnök érkezett meg Suboticára. A kiküldött mérnök először is felülvizsgálta az új vonal terveit, valamint bejárta a kijelölt pályát, aminek eredményeképpen jóváhagyta a részletes kidolgozott terveket. Ezután Zerkowicz mérnök a villamosvasúti részvénytársaság nevében szerdán délelőlt előterjesztette a kidolgozott terveket a város tanácsának, amely azokat szintén elfogadta. A tervekben igen sok olyan részlet van, amely a tervezett vonal kigazdálását igényli. Ezeket a tanács mind jóváhagyta.

A tervek elfogadása után tárgyalások indultak meg a városi tanács és Zerkowicz mérnök között az építés megkezdésére vonatkozólag. Miután az új vonal alaptervei már a háború előtt készen voltak, annak idején azokat még a magyar közlekedésügyi minisztérium jóváhagyta. Így most csak az azóta történt változásokat kell Beogradba a közlekedésügyi minisztériumhoz előterjeszteni jóváhagyás céljából, amit sürgősen el fognak intézni.

A belga társulat nevében tárgyaló budapesti mérnök egyébként kötelező ígéretet tett a városnak, hogy az új villamosvonal építését két héten belül, legkésőbb azonban júliusban megkezdik. Ennek nincs is semmi akadály, mert az építéshez szükséges anyagok és a vassínak már Budapesten szállításra készen vannak és a vármentes beszállítás elintézése után azonnal Suboticára küldhetők.

Az urnapi löversenyek Suboticán

A suboticiai „Sándor király lovaregylet” urnapi versenyt a sportközönség feszült érdeklődéssel várja. A lovaregylet kitűnő programmot állított össze, a nevezések kitűnően sikerültek, úgy, hogy elsőrendű versenyre van kilátás. A versenyre, a melyet a régi löversenyi éretnak meg, 2,15 órákor különvonal megy, amely az utolsó futam után tér vissza a városba. Az öt futam közül a **gazdák versenye** lesz az első. Négy lovat neveztek. Dobó Szilveszter Dundi és Zedralint indítja, Vujkovic Benő, Vica és Vujkovic Péter O gája jelennek meg a startnál. **Dundi** a tavalyi győztes, a többiek még nem futottak. **Vica** kitűnő formát mutatott. A verseny valószínű nyertese **Dundi**, második **Vica** lehet.

A **háromévesek versenyében** a **Leibach-istálló** Babatündért, Babonát és Ispánt indítja, **Leibach János** Finyással jelenik meg a startnál. **Babatündértől** nehéz lesz elvinni a versenyt, a második helyre **Ispán** pályázhat. A **nagyversenyben** a **Leibach-istálló** Titkár és Baierina képviselik, a **Vojnic** istállóból Mici

indul, **Vauer Rudolf** Franklint, **Stojadinovic** La boro Lorain-t indítja. Ez a verseny a program legjelentősebb pontja. Az elsősg kérdés Mici és Titkár között dől el. Meglepetést Franklin hozhat, amely a zagrabi versenyeken igen jól szerepelt.

A **féltörék versenyére** hat nevezés érkezett. A **Leibach-istálló** Szökevényi, Vihart és Marcit nevezte, **Belanovic** űrnagy Szekával indul, **Radovanovic** Luka Gráciája és **Dobó Szilveszter** Dundója a benevezettek. A versenyt csak a **Leibach** istálló lovai nyerhetik meg. Első, előreláthatólag Szökevény lesz.

Felemelik a kiviteli vámtételeket

— A megrendelt luxusárukat szabad behozni —

A miniszterközti gazdasági és pénzügyi bizottság szerda délutáni ülésén elhatározták, hogy Németországból 20 millió aranyárka értékben rendelkező vasuti anyagot a jövétell számla terhére, majd kimondták, hogy drótnálküli távíró-állomások létesítésére semmiféle külföldi vállalatnak nem adnak koncessziót.

Ezután foglalkozott a bizottság a vámtételek megváltoztatásának kérdésével. Elhatározták, hogy a kiviteli vámot felemelik, így a buza méter-mázsájánál 30 dinár, a zab és árpáé 10 dinár, a szénáé 5 dinár. A megmunkált fa köbméterének kiviteli

A **ltszi versenyre** Dodics Milán Robinját, Csanics Matija Gunárt, Vauer Rudolfi Sandre du Bois-t, Radovanovic Luka Gráciát, Jovanovic Dimitrije Karment, Szekulics Stoján Marcint nevezte. A győzelmet legnagyobb eséllyel a **Leibach** istállóból kikerült Gunár fut, akire csak Sandre du Bois lehet veszélyes. Meglepetést a **Kincsem** mén, Marci hozhat.

Tippjeink a következők:

- I. Dundi—Vica
- II. Babatündé—Ispán
- III. Mici—Titkár
- IV. Szökevény—Vihar
- V. Gunár—Sandre du Bois

vámja 10 dinár lesz. A cukorra, kukoripára, marharépra, valamint szálmára nézve továbbra is fennmarad a kiviteli tilalom.

A bizottság a pénzügyminisztert felhatalmazta arra, hogy azokra a nyersanyagokra és félgépjárművekre, amelyeknek behozatala eddig tiltva volt, méltányos esetben adhat behozatali engedélyt. Megengedte továbbá a bizottság, hogy azokat a már megrendelt luxusárúkat, amelyeket annak idején az engedélyezett határidőn belül nem tudtak leszállítani, most utólag behozhatják az országba.

A magyarság szervezkedéséről s a népgyűlések betiltásáról nyilatkozik a bácsmegyei főispán

— Nincs „hivatalos” tudomása a gyűlésbetiltásokról —

Bugarszki Lázár dr., Bácsmegyei főispánja, annak a megyének, hogy az SHS. állam magyarsága a legnagyobb töm gben él. Az állásfoglalása és szempontjai a **gyakorlati** politika terén nem lehetnek azért változóbbak. A Bácsmegyei Napló munkatársa beszélgetést folytatott a főispánnal és kérdést intézett hozzá, hogy mi a véleménye azokról a jeleésekről, amelyek a kormányzatára bízott megyében a nemzeti kisebbségek kérdésével kapcsolatban fűmerültek.

A főispán a kérdésre ezt a választ adta:

— Miután joggal hiszem, hogy a Szerb-Horvát-Szlóven királyság alkotmányos állam, amelynek élén olyan államférfiak állanak, akik a régi elnyomott Szerbiában nagy szerepet játszottak a népjogokért és a legelőzetesebb körű polgárjogért, azt hiszem, nem kell külön bizonyítani, hogy ebben az államban a **nem szláv polgárságnak** is biztosítva vannak polgári és politikai jogai, éppen olyan mértékben, mint a szerbeknek, horvátoknak és szlovéneknek.

— Ez, az én fölfogásom szerint, minden vitán fölüll áll, mert a szerb nép jellemese és pszichológiai fölfogása sohasem engedte meg, hogy az állami politikát arra használják föl, hogy akár a **magyarkból**, a némelekből, vagy más nemzetiségekből erőszakkal szerbeket csináljanak; nekünk renegátok nem keltenek.

— Ehhez képest a magyarok, a németek és a többi nemzetiségek is a legjobb politikát akkor követnék, ha politikai szervezkedésüknek nem **kiárdólag nemzetiségi szempont**

okat vennének figyelembe, hanem mint szabad polgárok azon ma meglevő politikai pártjaik felé orientálódnak, amelyek a maguk ideológiájával, valamint politikai és szociológiai elveivel legközelebb állnak a magyarság társadalmi rétegeihez. Ezzel a magyarok bizonyoságot szolgáltatának afelől, hogy a maguk sorsát azonosítják ennek az állammal sorsával és mint a többi szabad polgár, ők is törekednek az ország konszolidációjának előmozdítására.

— Helyezkedjenek a magyarok bátran és őszintén erre az álláspontra és rövid idő múlva eltűnik a közéletből az a kérdés, hogy valaki szerb-e, vagy magyar, hanem csupán arra tekintenek, hogy jó polgár és becsületes fia-e ennek az országnak, mint ahogy ez például Amerikában is van.

— A legrosszabb következményekkel járna az a magyar politika, amelynek irredenta tendenciái volna, mert mi szerbek nem vagyunk túrelmes nép és ez az ország sem egy szötes és gyöngye Ausztria, mi erőteljes és fiatal nép vagyunk, akik edződtünk a harcban.

— Egyébként én megértem az SHS. országbeli magyaroknak ingadozásait: a khaosz és dezorganizáció következményei még nem tünnek el teljesen és hiányoznak a megfelelő politikai, szociális és gazdasági szemléletnek objektív és reális kritériumai.

— Remélem, hogy az SHS. állam magyarjai rövid idő alatt beilleszkednek abba az államba, amelynek csak nemes tendenciái vannak és ez az, hogy minden becsületes polgára nemzetiségre és vallásra való

tekintet nélkül megelégedett legyen.

A főispánnak azon szavai, amelyek a teljes polgári és politikai jogokról szólnak, bátorított fel bennünket annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy

mint vélekedik arról, hogy főbizás, az alkotmány rendelkezéseivel szemben, akadályozzák a magyarság politikai szervezkedését.

Bugarszki főispán erre a kérdésre így válaszolt:

— Nkem ezekről a dolgokról, gyűlések nem engedélyezéséről, a szervezkedés megakadályozásáról eddig hivatalos tudomásom nincs. Hozzám ilyen ügyekben egyetlenegy jelentés vagy panasz nem érkezett, megérem ellenben azt, hogy minden egyes esetben az elem kerülő panaszokat meg fogom vizsgálni és amennyiben valamelyik főbíró helytelenül, vagy törvénytelenül járt el, a hibát jóváteszem.

— Megjegyzem — folytatta a főispán — hogy eddig magánutóbb helyről értesültem arról, hogy a magyar szervezkedést németek és zsidók intézik. Amikor hangsúlyozom, hogy az ország minden polgárának szervezkedési szabadsága van, nem hallgathatom el azt, hogy lehetetlen helyzet az, hogy emberek más nemzetiségek ügyeibe avatkoznak bele. Eppen ez az, ami ebben a kérdésben gondolkodóba kell hogy ejtse a hatóságokat.

Ezt mondta a főispán. Nekünk viszont a főispán véleményével szemben az a megjegyzésünk, hogy ha az ő véleménye helytől volna, akkor a szerbiai zsidóknak sem volna szabad belépni a szerb pártba vagy a boszniai szerbeknek a muzulmán pártba.

Ha az ellen nem emelnek kifogást hogy szerb anyanyelvű zsidók belépnek a radikális pártba, sőt a magyar anyanyelvű zsidók elírt is följárják a radikális és demokrata párt kapuit, miért aggályos az, ha a magyar anyanyelvű és magát magyarnak érző zsidó vallásu jogszilv állampolgár a Magyar Pártba lép be? És milyen összefüggésben van mindez az alkotmányellenes gyűlés betiltásokkal?

Ezekre a kérdésekre még nem kaptunk választ.

A pápa megdorgálja

azokat a püspököket, akik az esküvői szertartáson résztvettek

Beogradból jelentik: A „Politika” munkatársa Rómából a Vatikánhoz közelálló körökből szerelti értesítése alapján jelenti, hogy a pápa utasította a szerbiai titkárt, részese **des megrovásban** a Szentész nevében azokat a püspököket, akik **Sándor király** esküvőjén a beogradi székesegyházban megjelentek és az esküvői ünnepségeken résztvettek.

A hír Beogradban kinos feltűnést keltett. A „Politika” munkatársa Beogradban érdeklődött a hír valódsága iránt és Cerubini pápai nunciust távollétében helyettesítő, Felice Hektortól azt a választ kapta, hogy a hír valódságában kételkedik.

Ezzel szemben más oldairól úgy értesül a „Politika”, hogy a katolikus püspököket már jóval az esküvő előtt figyelmeztette a Vatikán, hogy ne vegyenek részt az esküvőn, mert ezt a Szentészek nem látna szívesen. A cattinói püspök tiltakozott is akkor az egyházfő jogainak ilyen módon való gyakorlása ellen.

A magyar ellenzék nem vesz részt a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitásán

Megkezdődött az egységes pártban az egyenetlenkedés

A liberális pártok blokkja — Nagyatádiék kezdenek már panaszkodni

Budapesti tudósítónk jelenti: A politikai körök most a nemzetgyűlés első ülésére való előkészületek foglalkoztatják. A június 19-iki első ülésen, miután a volt háznapy nem képviselő, előreláthatólag a miniszterelnök fogja felkérni Apponyi Albertot a korábbi tisztségi vállalására.

A kormányzó megnyitó beszéde a kupolacsarnokban fog elhangzani. Ez a beszéd és az egész aktus, mint annakidején a trónbeszédék is voltak, nem lesz nyilvános.

Hire jár annak is, hogy még 19-én délután ülést tart a nemzetgyűlés az elnökség megválasztására. A kormány úgy látszik szeretne ezen minél szívesebben tulesni.

Tárgyalások a kormány rekonstrukciójára.

A kormány tervbevett rekonstrukciójára még mindig csak a megbeszélések és tárgyalások stádiumában van. Valószínű azonban, hogy Rakovszky Iván lesz a belügyminiszter s hogy Hegyeshalmy és Bernolák bent maradnak a kabinetben.

Az ellenzéki pártok készülődése.

A liberális ellenzék csütörtök délután érkekezletet tart és a liberális pártok vezetői ezen az érkekezleten fognak megállapodni egységes parlamenti akciójukra vonatkozólag. Ezzel kapcsolatban az érkekezlet legfontosabb tárgya egy formális

Liberális pártösszevétel megalakítása lesz.

Valószínűleg a liberális ellenzéki pártok

közös intéző-bizottságot

választanak, amelynek vezetése alatt egyöntetűen veszik fel a harcot a kormánnyal szemben.

Az érkekezleten megvitatják azt a kérdést is, hogy részt vegyen-e az ellenzék a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitásán, vagy sem. Az ellenzéki pártok körében ugyanis felvetődött s egyre nagyobb teret foglal el az a gondolat, hogy nem vesznek részt, hogy ezzel is kifejezést adjanak annak, hogy az összeülő nemzetgyűlést nem tekintik törvényesnek.

Az egységes párt egysége.

Az egységes párt homogenitása nem áll olyan biztos alapon, mint a hivatalos kommunikációk állítják. Erre vall már a huzavona is a kormány újjaalakítása körül. Az kétségtelen, hogy a kormánypárt körében két ellentétes csoport áll szemben egymással, a jobboldali csoport, amelynek Gömbös Gyula a vezére és a régi politikai csoportja, amelynek irányát a kormányban Klebelsberg Kunó gróf képviseli.

Az egységes párt két nagy csoportja között külön álláspontot foglal el a nagyatádiista csoport, azoknak a kiszáradt csoportja, akik Nagyatádi személyes híveinek vallják magukat. Ez a csoport nagyon elégedetlen a választások eredményével, nemcsak azért, mert a kiszáradt csoportja nagyon megfogyatkozva került be a nemzetgyűlésbe, hanem azért is, mert azt mondják, hogy a megválasztott kiszáradt képviselők sem részesültek kellő támogatásban. Állítják a kiszáradt ezt a sérelmüket szöve is

fogják tenni az egységes párt szombati érkekezletén.

A választási mérleg.

Az új nemzetgyűlés pártarányait a következő statisztikai táblázat tünteti fel:

Egységes párt	140
Huszár—Ernst—Wolff-párt	15
Heinrich-párt	2
Keresztény ellenzék	20
Rassay-párt	11
Negyvennyolcas Kiszáradt	2
Negyvennyolcas függetlenségi	5
Nemzeti demokrata	5
Szociáldemokrata	25
Nemzeti munkáspárt	2
Pártonkívüli	19
Nincs eredmény	1

A pártok választási mérlege a következőképpen alakul:

Ha Ausztria csatlakozik Németországhoz, Csehország 24 óra alatt megszállja Bécsét

— Cseh—francia titkos megállapodás —

Bécsből jelentik: A németországi közvélemény nem fogadja olyan kitörő örömmel Bauerék följajánkozását, mint ezt Bécsben általában várják.

A berlini lapok és a Neue Freie Presse mai számában megszóllított német vezető politikuskok, mint Loewe, a birodalmi gyűlés elnöke, Fehrenbach és Schücking képviselők emezt szempontból örömlöknek és elégtételüknek adnak kifejezést afelől, hogy a csatlakozás gondolata elemi erővel hódít magának tért, rámtatnak azonban azokra a veszélyekre, amelyek az antant és különösen Franciaország részéről úgy Németországot, mint Ausztriát a csatlakozás erősítésként esetében fenyegetik.

Berlini mervadó politikai körök véleménye szerint Németországnak

Egységes párt mandátumszáma 140. Nyert 53-at, veszített 29-et. A mandátum szaporulata 24.

Huszár—Ernst—Wolff párt mandátumszáma 15. Nyert 5-öt, veszített 25-öt. Mandátumvesztése 20.

Heinrich-párt 2 mandátumát nyerte. Keresztény ellenzék nyert 10 mandátumot, veszített 20-at. Mandátumvesztése 10.

Rassay-párt mandátumszáma 11. Nyert 6-ot, veszített 6-ot.

Negyvennyolcas kiszáradt párt mandátumszáma 2. Nyert 1 mandátumot, veszített 7-et. Mandátumcsökkenése 6.

Negyvennyolcas függetlenségi párt mandátumszáma 3.

Nemzeti demokrata párt mandátumszáma 5. Nyert 2 Mandátumot, veszített 2-öt. Mandátumszáma nem változott.

A szociáldemokrata párt 25 mandátumát nyerte.

A nemzeti munkáspárt 2 mandátuma közül egyiket nyerte.

A pártonkívüliek mandátumszáma 19. Nyertek 14-et, veszítettek 2-t.

Mandátumgyarapodásuk 12.

egyelőre tartózkodnia kell minden olyan lépéstől, amelyet Franciaország a versaillesi békeszerződés megszövegezetek értelmében.

Berlinben attól tartanak, hogy esetben a csatlakozás keresztülvitele végleg lehetetlenné válnék és a franciák nemcsak a Ruhr-egységet tartanák meg, hanem más német területeket, sőt magát Ausztriát is megszállják. Erre az utóbbi eshetőségre különben konkrét formában mutatott rá a prágai képviselőház tegnapi ülésén Knirsch képviselő is, aki szenzációs lefelezéseket tett a Franciaország és Csehország közötti fennálló titkos katonai szerződésről, amely Ausztria csatlakozása esetében a csehek arra kötelezi, hogy huszonnégy óra alatt szállják meg Bécs városát.

Vasuti katasztrófa Budapest mellett

Herceghalom mellett kisklott a bécsi gyors — Eddig négy halottat és tizenkét sebesültet találtak

Herceghalom — még mindig egy borzalmas vasuti katasztrófa emlékét idézi föl ez a név — ma újra szerepel a vasuti szerencsétlenségek történetében.

Mint Budapestről jelentik, szerdán délelőtt kilenc óra után néhány perccel a keleti pályaudvar állomásfőnöksége értesítést kapott, hogy

a Bécs—gráci gyorsvonattal Herceghalom és Batorbágy állomások között szerencsétlenség történt.

Az első értesítésben nem volt semmi közlelőbi részlet a szerencsétlenségre vonatkozólag, csak azonnali segítségnyújtást és a mentőknek a keleti pályaudvarra való kirendelését kérték.

Féltizenegy órákor jött az első értesítés az állomásfőnökségekhez, hogy a nyílt pályán, amikor a gyorsvonat keresztülhaladt az egyik lejtős részen, sántörés történt, aminek következtében több vagon kisklott. A gyorsvonat szelölva

volt utasokkal, mikor a keleti pályaudvarról elindult.

A lázas munkával megindult mentési akció miatt sem a Máv. igazgatósága, sem a közbeeső állomásfőnökségek a szerencsétlenség méreteiről részleteket szereznni nem tudtak.

Négy halott 12 sebesült.

A Máv. igazgatóságához érkezett jelentés szerint a szerencsétlenségnek négy halottja és tizenkét súlyos sebesültje van.

A Máv. igazgatósága délelőtt tizenegy órákor a következő információkat adta budapesti tudósítónknak:

Szerdán délelőtt féltíz órákot telefonon kaptuk a szolgálati értesítést, hogy Batorbágy és Herceghalom állomások között a Wien—szombathelyi együttes gyorsvonat kisklott, a mozdony és öt kocsi a vágányon maradt és mintegy hét kocsi kiborult a vágányokról. Ebből állítólág kettő a pályatestről is lefordult.

Az eddigi jelentések szerint a szerencsétlenségnek négy halottja és

mintegy tizenkét súlyos sebesültje van. A balesetnek állítólág sin- vagy tengelytörés az oka, azt majd a már folyamatban lévő vizsgálat fogja megállapítani, mely már tisztázta azt, hogy a vonat teljes sebességgel haladt, mikor sántörés következtében a vonat utolsó kilenc kocsija kisklott.

A segítségnyújtással, amely Budapestről féltíz órákor elindult, négy városkeresztes kórházkocsi, mentőkocsi, mentő- és vasuti orvosok mentek ki. A segítségnyújtás visszazárkezését déli egy órára várják.

A szerencsétlenség Batorbágy és Herceghalom állomások között történt. Egy kis akácerdő van a vasuti töltések mentén és az akácok elején a kanyarodónál történt a katasztrófa. A gyorsvonat tizenegy személykocsiból, étkező- és paklikocsiból állott.

Az SHS delegáció hágai konferencián

— A belpolitikai hírei —

A külügyminiszteriumban minden előkészület megtörtént már az SHS. delegáció hágai utazásának előkészítésére. Hagába tisztán csak a szakértők mennek, még pedig ugyanazok, akik Génubán is képviselték az országot. A szakértői bizottság vezetője dr. Markovics Bogdán, az Uprava Fondova igazgatója lesz. E mellett azonban szó lehet arról is, hogy Hagában politikai előkonferenciát tartanak az orosz delegáltak nélkül és erre az eszire kineveznek egy politikai delegációt is. Miután Nincsiés külügyminiszter nem hagyhatja el huzamosabb időre az országot, valószínűleg egy, a kormányfőbbséghez tartozó képviselőt fognak megbízni a delegáció vezetésével. Ez a képviselő, amint már jelentették, valószínűleg Jankovics Vezizár lesz.

A rapallói szerződés végrehajtása

Mint már jelentettük, miniszteri bizottság foglalkozik a rapallói szerződés végrehajtására vonatkozó SHS. olasz egyezményvel. Tegnap Krizstelj miniszter Ribar házelnökkel együtt beadta már részletes jelentését és legközelebb már minisztertanács is foglalkozni fog a rapallói szerződés végrehajtásának részletes feltételeivel. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy a kormány még a hét végén válaszol az olasz kormánynak a rapallói szerződés végrehajtása ügyében hozzá intézett jegyzékére.

A bolgár affér

Amint ismeretes, Stambulnski kormánya egy vegyes bizottság kiküldését javasolta a komitácsi bandák betöréséi ügyében leendő vizsgálat lefolytatása céljából. A Politika most jól értesült helyről nyilatkozatot közöl, amely szerint a bolgár lapok azon állítást, hogy az SHS. kormány beleegyezett már az anket bizottság kiküldésébe, nem felel meg a valóságnak. A bolgár kormány már több ízben ajánlotta ezt a megoldást, de az SHS. körök nem bíznak annak komolyságában. A kormány semmiesetre sem enged meg, hogy a bolgár bizottság SHS. területre jöjjön és az intézkedések, amelyeket Bulgária ellen kénytelen a kormány megtenni, sokkal hátkonyabbak, mint egy vegyes bizottság kiküldése volna.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek az affér megoldása elé.

ELTEK

— **Mária királynő antúntja.** Bledből jelentik: Mária királynő a Simplon-expresszel Pál herceg kíséretében Rakelra utazott, ahonnan még aznap antún tért vissza Bledbe.

— **A két zagrebi mandátum sorsa.** Beogradból jelentik: A parlament igazoló-bizottsága határozatot hozott, hogy a lemondás miatt megüresedett két zagrebi mandátura a demokráta listán szereplő Jélic Milovot és dr. Tadic Glisát a parlamentbe.

— **A földmivospárt a választójogi javaslat ellen.** Beogradból jelentik: A földmivospárt szerdai ülésén a választójogi törvényjavaslattal foglalkoztak. A klub elhatározta, hogy kitart a d'Hont-féle rendszer követelése mellett és a mostani javaslat ellen fog szavazni.

— **A muzulmánok kongresszusa.** Beogradból jelentik: Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a muzulmán párt sarajevói kongresszusa elé. Azt hiszik, hogy ezen a gyűlésen több olyan esemény fog történni, amelyek a mai krízissel küzdő politikai állapotot a tisztulás felé segítik. A muzulmán párt képviselőtagjai már elutaztak Beogradból Sarajevóba, ahol teljes számban jelennek meg a kongresszuson.

— **Subotica a zagrebi országos mintavásáron.** A zagrebi országos mintavásár június 17-iki megnyitására a rendezőség meghívása folytán Subotica várost Tabakovics Miklós alpolgármester fogja képviselni.

— **Uj polgári perrendtartás készül.** A polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat elkészítésére kiküldött bizottság mai ülésén az igazságügyi miniszter is megjelent, akinek tervezetét a bizottság elfogadta. A katonák szabadságolásáról szóló törvényjavaslatot ma tárgyalta az erre a célra kiküldött parlamenti bizottság. Vászics hadügyminiszter kijelentette, hogy erre a törvényre egyáltalában nincsen szükség, miután törvény "készül a hadsereg szervezetről, amely törvény ezt a kérdést is feléleli. A bizottság ezután egy határozott, hogy a kérdést a klubok elé viszi. A klubok fognak majd dönteni, hogy mi történjék a törvénytervezettel.

— **A suboticei felső kereskedelmi iskola ösztöndíjai.** A suboticei felső kereskedelmi iskola ösztöndíjai ebben az évben teljesen megszaporodtak. A suboticei bunyevác »Pučka Kaszino« a három osztályban egy-egy százdináros ösztöndíjat tűzött ki a jó előmenetelű bunyevác diákok számára. A suboticei »Népköre« is értesítette az iskola igazgatóját, hogy ösztöndíjakat fog kitűzni, — előreláthatólag minden osztályban hármat, — nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül a legjobb tanulóknak. A Népkörnek erre a célra tüzött koroná áll rendelkezésére. A diákokat az igazgatóság ajánlja jutalomra, de az ösztöndíjak odaítéléséről az illető egyesületek maguk döntenek.

— **A kommunista bűnpör a hamedik bíróság előtt.** Beogradból jelentik: A merénylőpörben elítélt kommunisták ügyében a főlebbviteli bíróság szerdán áttette az iratokat a semmitűszékhez, amely rövidesen végső fokon fog dönteni az ügyben.

Pribicevics bejelentette lemondását

Palotaforradalom a demokráta pártban

A demokráta klub szerdán délután ülést tartott.

Először Davidovics Ljuba, a demokráta párt elnöke tartott beszédet, melynek végén határozati javaslatot terjesztett elő a klubnak miniszterével szemben támasztott kívánásairól. A javaslat a következő öt pontot tartalmazza:

1. A kormány demokráta tagjai legyenek állandó kontaktusban a pártklubbal.

2. A kerületi beosztásnál vegyék figyelembe a kerületi képviselők kívánásait.

3. A kormány demokráta tagjai tanúsítsanak több határozottságot a párt érdekeinek védelmében.

4. A radikálisokkal szemben ne legyenek annyi engedményt a demokráta párt érdekeinek terhére.

5. Alakítson a klub egy öttagú bizottságot, amely az összeköttetést fenntartsa a kormány és a klub között.

Pribicevics közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy ezt a javaslatot nem fogadja el és egyben be is jelentette lemondását a klubnak, azzal,

— **A novisadi Pasteur-intézet megnyitása.** Novisadról jelentik, hogy ott csütörtökön, június 15-ikén kezdi meg munkáját az ujonnan berendezett Pasteur-intézet. Ebben az intézetben a Bácska és Bánát, valamint a szerbiai területek közelebb eső vidékeinek lakossága nyer kezelést. Ez a negyedik Pasteur-intézet az S. H. S. királyságban.

— **Jégeső.** Beogradból jelentik: Szerdán délután a szerbiai Csupriában kélizben is nagy jégeső volt. A díonagságu jégarabok a gyümölcsökben, szőlőkben és gabonában nagy kárt okoztak.

— **A Tanító-Egyesület gyűlése.** A suboticei járási Tanító-Egyesület június 18-ikán, vasárnap délelőtt Vuics Radomir elnöke mellett gyűlést tart, mely alkalommal iskolai mintatáncművészet is tartanak. A gyűlésen részt vesz a suboticei tanfelügyelőség hatáskörébe tartozó valamennyi elemi iskola tanítói kara. Ez alkalommal megválasztják a suboticei tankerületnek a sarajevói országos tanügyi kongresszusra kiküldendő megbízottját is.

— **Bulgár bandák betörése.** Beogradból jelentik: Kocsáné környékén az egyik jugoszláv csendőrpátról egy bulgár komitási bandával találkozott. A patrull és a banda között harc fejlődött ki, amely tovább, mint öt óra hosszat tartott. Végül a banda tagjai elmenekültek, akik közül azonban hármat sikerült elfogni. Az elfogottak egyikén teljesen uj bulgár katona ruha volt, többen bombával és sok muniócióval volt felszerelve. Kihallgatása alkalmával elmondta, hogy a szófiai főkomitától kaplák a parancsot a betörésre. Néhány nappal ezelőtt érkezett Kocsáné vidékére és az ott a feladatuk, hogy az ochridi kerületben idézzenek elő zavarokat.

— **Interpelláció a lapelkobzások miatt.** Beogradból jelentik: A köztársasági képviselők klubja a belügyminiszterhez interpellációt jegyzett be a párt lapjának elkobzása miatt. Az interpellációban fölemlítik, hogy a lap 47 számából 29-et elkobzott a rendőrség, a bíróság azonban csak két szám elkobzását rendelte el,

hogy ezt a lemondást Pasics miniszterelnökkel is közölni fogja.

Marinkovics Voja belügyminiszter beszélt ezután. Davidovics javaslatát nem fogadja el, mert az nem elég világos. Öszinte feleletet kér, hogy jóváhagyja-e a párt az öt politikáját, vagy nem.

A miniszterek tiltakozása után Davidovics visszavonta javaslatát.

Dr. Marinkovics Pál erre azt javasolta, hogy a klub szavazzon teljes bizalmat a minisztereknek és a kormányknak, valamint fogadják el Davidovics javaslatát is, azzal a határozattal, hogy Angjelics Pavle képviselőnek a napokban megjelent cikkét elítélik. Ezt a javaslatot a egyelőre még tiltakozással fogadja. Végül Davidovics azt javasolta, hogy a vitát csütörtökön délelőtt folytassák és akkor szavazzanak a bizalmi javaslat fölött, esetleg válasszanak holnap egy háromtagú bizottságot, amely a klub rezolúcióját megfogalmazza.

A klub Davidovics javaslatára a döntést a csütörtöki ülésig elhalasztotta.

— **Szász Zoltán orvosa.** Budapestről jelentik: A budapesti járásbírósg kedden tárgyalta dr. Salgó Ernő orvos ügyét, akit az ügyészség azzal vádoit, hogy Szász Zoltán részére ismeretes ügyének tárgyalása előtt hamis orvosi bizonyítványt állított ki, amelynek alapján Szász a főorvóválas elhalasztását kérte. Ezzel szemben a törvényesek által kiküldött dr. Minnich Károly törvényeségi orvos nem találta Szász Zoltánt betegnek. Ezen az alapon kérte az ügyész dr. Salgó megbíntetését. A bíróság dr. Salgót a vádalól fölhentette.

— **Dr. Susztercsics salvus kondoktust kap.** Ljubljánából jelentik: A klerikális körökben nagy nyugtalansággal fogadták azt a hírt, hogy dr. Susztercsics sarvus kondoktust kap a hazatérésre. Susztercsicsnek ugyanis — aki a legutóbb is Bécsből, ahol mint emigráns tartózkodott, rőpiratot adott ki Korosec ellen — még mindig nagy befolyása van a szlovén klerikális tömegre. Attól tartanak, hogy hazatérése pártszakadást fog előidézni.

— **Eljegyzés.** Rein Szerén Oblath Henrik doktortal, Rein Elvira Steinitz Imrével jegyesek Somborban. (Minden külön értesítés helyett.) 4081

— **Iskolát építenek Bajmokon.** A közoktatásügyi miniszterium határozata értelmében rövidesen új, négyosztályos elemi iskolát építenek Bajmokon, hogy az ott működő népisoklák tulzsfuflótságát megszüntessék.

— **A rokkant-kongresszust három helyen tartják meg.** Beogradból jelentik: A nemzetközi rokkant-kongresszust az eredeti tervtől eltérően nem Beogradban tartják, hanem szeptember 10-ikén Ljubljánában nyitják meg, onnan később Zagrebba helyezik át, majd Beogradban fogják befejezni.

— **Denikin Sopronban.** Budapestről jelentik: Az orosz ellenforradalmi mozgalmak révén világhírűvé vált Denikin André orosz tábornok néhány nap óta feleségével, leányával és feleségének nagypapjával együtt Sopronban tartózkodik. Egy pénzibank lagnak és nem érinthetnek senkivel. A tábornok, aki Brüsszelből érkezett, most emlékiratain dolgozik.

— **Főlmentő itélet az Erzbergerpörben.** Berlinből jelentik: Az osztrák esküdttörbőség kedden befejezte az Erzberger-pör tárgyalását. Killinger századosra vonatkozóan az esküdteknek a következő kérdésekre kellett választ adni: Elősegítette-e Killinger százados Erzberger gyilkosainak menekülését és megígérte-e a gyilkosoknak, hogy szokásukat a merénylet után elősegíti. Az esküdtek mind a két kérdésre nemmel feleltek, mire a bíróság a vádlottat fölmentette és azonnal szabadlábra helyezte.

— **Svájci kölcsönajánlat.** Beogradból jelentik: A minisztertanács legközelebbi ülésén tárgyalni fog arról az export-hitelről, melyet a svájci bankok ajánlottak föl a kormányának. A kölcsön iránt gazdasági és pénzügyi körökben nagy az érdeklődés.

— **Letartóztatott kommunisták.** Spíttből jelentik, hogy az ottani rendőrség a kezeibe jutott okmányok alapján több házkutatást tartott és néhány kommunista letartóztatott. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— **A suboticei színészek kavaréja.** A suboticei színészek, műkedvelőkkel kiegészítve, vasárnap, június 18-ikán este félkilencor kavaré-előadást rendeznek a Park-kávéházban. Az előadáson ének- és táncszámok és kuplékon kívül a »Sátán maszkja« groteszk egyfelvonásos darabot és az »Holya« vígjátékot fogják bemutatni. Az előadást Szabó Márton ismert színész rendezi.

(*) **Beiratkozás a tánciskolába.** Landau Juliska szünidei táncanfolyama a Beograd-szálló nagytérképében (Városi színház) e hó 20-án kezdődik. — Beiratkozás június 17—20-ig naponta délután 5—6-ig, este 8—9-ig a táncteremben, ahol bővebb felvilágosítás nyerhető. — Külön továbbképző tanfolyam haladónak. 4113

(*) **Ne vegyen sorsjegyet,** csak a Tarif d. d-nél Suboticián, mert az utolsó húzdos és az általa eladott sorsjeggyel nyerték meg a főnyereményt. 4066

(*) **Féher angol és francia női divatszalonját** Novisad, Kiszácsi-utca 20. tekintse meg. 3937

(*) **Elhalasztott háli mulatság.** A Strand-fürdőnek mára, csütörtökre, e hó 15-ikére hirdett nyári táncmulatságát a kedvezőtlen időjárás miatt szombatra estére halasztották. 4113

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde. Június 14-én, a mai tőzsdénapjára lanyha irányzat mellett, az árak valamivel estek. Kötés volt búzában, kukoricában, lisztben. Eladott itélet bácska buza 300 dinárért. Kukorica, bánáti, ab járó Sisek 325 dinárért. Lisztben az árak változtalanok.

Beograd, június 14. (Zárlat.) Valuták: Dollár 70, Francia frank 640, Lei 48. Devizák: London 315, Páris 636, Newyork 72, Genf 1370, Milánó 370, Prága 13985, Berlin 275, Bukarest 50, Budapest 785, Bécs 033.

Zürich, június 14. (Zárlat.) Berlin 165, Newyork 525, Milánó 2605, Prága 1095, Budapest 053, Zagreb 183, Varsó 012, Bécs 00260, Bélyegzett 00280.

Budapest, június 14. (Zárlat.) Napoleon 380, Dollár 992, Francia frank 8850, Márka 327, Lira 4925, Osztrák korona 590, Lei 654, Sokol 1957, Dinár 1365, Devizák: London 4545, Berlin 326, Milánó 4975, Páris 8775, Prága 1975, Bécs 580, Zagreb 350.

NYILTÉR.

Áruit a leggyorsabban
vámolja

Kupusarević Péter

vámkövetelő Subotica

Iroda: az Erzsébet szálló épületében.

(Hotel Centrala)

Leikiismeretes és szolid kiszolgálás!

Gazdák figyelmébe!

Tel.: 186. **MÜTRÁGYA** Tel.: 186.

(ásvány superphosphát) nagyban és kicsinyben kapható

GOMBOS IMRE SOMBOR
SV. ROKOVA ULICA 21.

a **DANICA VEGYIPAR R. T.**
képviselőjénél.

Megbízható ügynököket keresek.

FÜRST LIPÓT subotica cég

cipésszakkellékek raktárát

a Nádor udvarból **JELAŠIČEVA**

ulica 10. szám alá — Vidá-

kovits fia rőfősüzlet mellé —

helyezte át. Minden e szakmá-

ba vágó cikkből dus raktár,

szolid kiszolgálás.

4050

HASZONBERBE

adatik folyó gazdasági évről
20 és fél láncladai

SZÁNTÓ

Közel a strand fürdőhöz
Palicsán 1922. évi június
hó 25-én d. e. 9 órakor
dr. Vas Antal ügyvéd irodájában. Ugyanott a fel-
tetelek is megtudhatók.
4047

Butorszállítókosci

8 méter hosszú, jó kar-
ban kevésbé használt el-
adó. Hoffman Mikály Öz-
vegye butorgyáros
Subotica. 4090

BUZIASI

természetes

SZÉNSAV

10 kg.-ként 100 dinárért
kapható: 7050

JULIJO BAUER

sörnagykereskedőnél Novisad.
Leraikat Délbácska részére. Saját
raktárok töltés végett átvételek.

Palicsi strandfürdőn

15-én csütörtök este 8-kor nagyszabású

nyári bál

Utolsó villamos indul 2 órakor hajnalban.
Belépődíj nincs.

Rácz Pista cigányzenekara muzsikál.

Molykár ellen megóv

SPITZER LAJOS SZÜCS

SZÖRMEÁRUHAZA
SUBOTICA

Nálam vásárolt árunknál

50% kedvezmény

Kérdezze

meg háziorvosát és ő is igazolni fogja,
hogy jó és megbízható fertőtlenítő-
szernek egy háztartásban sem szabad
hiányozni. Sebek és sérülések kimosá-
sára, a betegágyon való fertőtlenítésre,
hölgyek intim toaletthéjhez legjobb szer a

1--2 százalékos oldatban. A Lysoform
évtizedek óta bevált, tudományosan meg-
vizsgált fertőtlenítő szer. — Kapható
használati utasítással minden gyógy-
szertárban és drogeriában.

Főletartósító Jugoszlávia területére:

Jug ophamacia D. D.
Zagreb, Prilaz 12.

Viszonteladónknak magas engedmény!
Kérjen ajánlatot!

Állatorvosi vezetés! Állami felügyelet

PATRIA

SZERUMTERMELŐ-INTÉZET
BEOGRAD—SUBOTICA

VÉDJEGY.

SÜRGÖNYCIM:
PATRIASERUM
SUBOTICA.

TEL.-SZÁMOK
BEOGRAD 472.
SUBOTICA 68.

Első hazai intézet, mely az összes ál-
lati oltóanyagokat és szernumokat ki-
zárólag hazai baktériumtörzsekből
termeli.

Termelünk és szállítunk védő- il-
letve gyógyító oltóanyagokat és sze-
rumokat minden mennyiségben és min-
denkor teljesen friss állapotban a kö-
vetkező betegségek, u. n.

Lépfene, sertésorbán, sertéspestis,
(sertésvész) sertéspeptikaemia, barom-
fikolera, mrigyőkór (petecskór) sercegő-
üzök, járványos elvetézés (abortus)
vértás és fertőző tüdőbő ellen.

Készítünk továbbá Tuberculinát és
Ophthalmint, végül Murint egerek és
Ratint patkányok irtására. Díjtalan
körmegeápitás! Díjmentes felvilágo-
sítás minden szakkérdésben.

ROSSIJA—FONCIÈRE

biztosító- és viszontbiztosító társaság.
Az SHB. állam legnagyobb nemzeti intézete.

Fiókgazgatóság: Subotica (Hitelbank palota).
Főügynöke: Subotica: Közgazdasági Bank és
Somborban: Bácsamegyei Agrárkassza.

Utlevel vizumokat

külföldi konzulátusoknál napi küldöncjáráttal a legrövidebb idő alatt meg-
szerez, podgyászbiztosításokat elvállal és utasoknak felvilágosítással szolgál

J. HANAU
cég utazói osztálya Beograd
Čika Ljubina ulica 7.
Telefon 12—82.

Vojvodinai főügynökség: Novi-
sádon Rajtić és Lederer, Wag-
ner palota.

Ügynökségek: Subotica Szm-
tana Lajos, Pašičeva u. 2. Tel. 131
és 75 szám.

Sombor: Gerner János, Kralja
Alexandra ulica 5.

Žombolja: Transport D. D. Tel. 55.

Vel.-Kikinda: Hirschenhauser I.
Tel. 48. 4014

Vel. Bečkerek: Ipar- és kereskedelmi bank. Tel. 210. Pančevo:
Georg Viličković. Srpska ulica 7. Senta: Engel Arnold. Tel. 26.
St. Bečej: Gombos Henrik. Vršac: Ernst Fuchs. Pašičeva trg 4.

A roglaticai méneseből

számfellett lovak és csikók, ménék, kancák és
heréltek, angol telivér és magasvérű felvérek

**1922. június 25-én 8 órakor
árverésre kerülnek.**

Vasutállomás Gornja-Roglatica és Topola (bér-
kocsi). Kívánatra katalogus küldetik. Cim: dr.
Vojnich József Topola, Bačka. (Postafiók).

Tudatjuk mindenkivel akit illet, hogy
AZ EGYEDÜL VALÓDI

CREOLINUM VIENENSE

„kereszt” védjegyűt a következő nagykereskedőnek szállítottunk:
NOVISADON: Slavia Apotekarsko udruženje Streljaska ulica 6/a. —
Hygiea Drogerija Kralja Petra ulica. — Apotekar Vlada Nenadović Kralja
Petra ulica.

SUBOTICÁN: Drogerija Wachsmann (E. Herz) Aleksandrova ulica.
VELIKI-BEČKEREKEN: Torontáli Agrárbank Gyarmatáru osztálya. —
Vági Sándor gyógyszerész.

A valódi CREOLIN a legbiztosabb óvoszer
állati betegségeknek, száj- és körömfájásnál, rühesség ellen és a
legtökéletesebb fertőtlenítő.

Vigyázat mert hamisítják! Nyomra vezető díjazunk!
FARMANENCIJA NOVISAD
ügynökség és bizomány vállalat mint a Franz Zmerzikar deutsch
wagrami vegyi gyár vezér képviselői.

ISPÁNOVITS ruhákat
a legszebben

FEST ÉS TISZTIT Subotica,
Sokoiska u. 8.

Bélaerkvai hegyihor és pálinka nagybani eladása

U. m. Siller, Ezerjó, Traminer, Zirfandli, stb. Pálinkák: 24—50°/o-ig saját földéimből, melyek a legolcsóbb napi árban, **vörösbör** azonban 50 literen felül 16 koronáért kaphatók. Használt borszivattyút és hordókat 50—800 literig veszek.

FOKTER GYÖRGY SUBOTICA
Zrinjski trg 2.

3723

Több vagon cseh textiláru érkezett

BačkoPotisko Promet-nak
Stari Bečeje. Eladás csak nagyban.

F... ladó 30 év óta fennálló nagyforgalmu **vegyeskereskedés** leltárral, engedélyekkel, valamint háromszobás urilakással együtt. Az átvételhez 50.000 dinár szükséges. Érdeklődni lehet **ö.zv. Répics Istvánné** Sombor, Szivaci-ut 15.

MÉSZ I-a 3819
darabos, fával égetett egész kocsi-rakományokban állandóan kapható.
JUGOSLAVENSKA ŠUMSKA INDUSTRIJA D. D. MÉSZOSZTÁLYA
Zagreb, Strossmayerova 6. Sürgőycím: Jugošum.

Oglas.

Jaša Čović je kupio poslastičarnicu Tome Rukavina. U ime njegovo pozivam sve vjetrovnike Tome Rukavine, koji imaju potraživanja u pogledu poslastičarskog posla da to kod mene prijave u roku od 8 dana.

Dr. Dragutin Stipić
advokat.

4049

Jugoslavenski Lloyd A.D.
Jugosláv Lloyd r.-t.
Beograd, Brankova ulica br. 12.
Táviratcím: Foriex. — Telefon 16—32.

Szállít és felszerel:

villamos központi fűtéseket, fűdőszoba berendezéseket (Körting, Hannover), malmokat (Kapler Berlin), vízvezetéseket, gyárok szerelését.

Beszerez:

Diesel motorokat, szivógáz berendezéseket (Körting gyártmány), villamosgépeket (Maffei Schwarzkopff gyártmány) mindennemű egyéb gépet eredeti gyári áron.

Végez beszerzéseket a jóvátételi bizottság útján.

Saját technikai anyag raktár.

Saját gyártótelep Beogradban.

Költségvetés, mindennemű felvilágosítás és képviselőink látogatása díjmentes.

VERSENYKIVÜLI ÁRAK!

VADÁSZATI és SPORT SPECIÁLIS SZAKÜZLET.
NAGY RAKTÁR
VADÁSZFEGYVEREKBEK
VADÁSZLŐSZEREBEK és
VADÁSZFELSZERELÉSEK
FOOTBALL
TENISZ
ATLETIKAI
CIKKEKBEN
KOMPLETT FELSZERELÉSEK.
RENDŐRSÉGI FELSZERELÉSEK.
TŰZJÁTÉKOK.

BATA V. FIA
Nagyban. **SUBOTICA** Kicsinyben.
KRALJA ALEKSANDROVA - ULICA 7.

VERSENYKIVÜLI ÁRAK!

Gyógytár eladás.
Néhai Barakovics Lajos tulajdonát képezett Srbobran nagyközség főterén álló realjogu gyógytárát és a gyógytár magában foglalt uri lakházat az örökösöknek alulírott képviselői szabadkészből eladják. Tudakozódni lehet alulírott ügyvédnél.
Srbobran község lakosságának száma a 18.000 meghaladja.
Dr. Galambos Pál ügyvéd
Stari Bečeje.
Dr. Pavlovics Momir ügyvéd,
Srbobran,
mint Barakovics Edit és ö.zv. Lengyel Vilmosné, jogi képviselői.

HALLÓI HALLÓI
UJ MŰSOR
ASALOME BARBAN

Schweici
MALOMSELYEM
eredeti Dufour & Co.
ALKALMI VÉTEL!
Ameddig a készlet tart:
I-a No. 5. méterenkint 700 korona.
" 6. " " 760 " "
" 7. " " 800 " "
" 8. " " 860 " "
" 9. " " 940 " "

R. i. A. Gorjan mérnökök Zagreb
Boškovičeva ulica 2. 3802

Beremendi mész!
Beremendi kőből, fával égetett fehér darabos **meszet**, beočinu portlandcemetet, kitűnő minőségű **faszenet** nagyban és kicsinyben ajánl Révai Adolf Suboticán (Csirkepiac kisköz). Telefon 551.

Zsineg, zsák, kötél, kender és len áruít
csak
BECK és TÁRSÁNÁL
szerezze be: Trumbićeva ul.
Telef.: 412. Sürgőycím: Beckdrug.

„PROLETYE” polgári étterem
BEOGRAD, Vuka Karadžića 13.
(Az angol követséggel szemben.)
Francia, német konyha és étlap.
Kiszolgálás szerb, francia, német és magyarul.
Idegen kereskedők találkozó helye.
Szolid kiszolgálás. — Elsőrangú kényelem.

Irógépek
szakszerű pontosság.
JAVITÁSA.
Irógép szállítások.
Fényképezési
eszközök
NAGYBAN készí-
tás.
Bélegzők
gyártás 21 óra alatt.
Galite-képek
Keszor-néző.
Eredeti Zeiss-
szemüvegek
lencsék.
Mayrhofer A.
optikusi.

küvésok, vendéglősök, kereskedők és háziasszonyok szives tudomására hozzuk, hogy a volt „Mária Terézia”
kenyérgyárat
átvettük és átalakítva, a legjobb erővel ellátva az összes kementéket üzembe hoztuk. Reggel 4 órától háromszor fehér süteményt és 6 órától háromféle kenyert lehet kapni. Lisztet cserehínik kenyeret, barbeszt minden méretben néltől. Kenyértűst óvialunk reggel 6 órától este 6-ig, barbeszt 12 órával előbb megrendelhető.
Árjegyzék: Fehér kenyér kg-ja K 17—, Félbarna K 16—, Barna K 15—, Zsemlemorzsza K 28— kg.
Viszontelárusítókunk legmagasabb engedélyny. Villanyerőre berendezett darálókon uzaráz süteményt kg. K 2— órlünk.
Szives pártfogást kér.
Jugoslavenska Tvorica Hleba D. D. Subotica
Lang és Rittai művezetők.

KÍSÉRELJE MEG A
„PALANAČKI KISELJAK”-ot
(PALÁNKA SAVANYUVIZET)
szerb vöröskereszttel, a legolcsóbb ásványvíz.
Képviselet és raktár:
K. JOSIPOVIĆ OSIJEK II.
Kuhčevo-ulica 19.

Pályázat.
Hitközségünkben egy azonnal betölthető **metszői- és előimádkozói állás** van üresedésben. Javadműködés: havi 400.— korona, lakás és ellátás. Idősebb vagy nőtlen előnyben részesül.
Kérvények a hitközségi elnökséghez intézendők.
Monostorszeg, 1922. június hó.
4080 **ELNÖK.**

Violetta Crème
az arcóbort lidévé teszi, májfoltot eltávolít. Kapható kizárólag
Lackner Drogeriában
Subotica, Alexandrova ulica. — A Hotel Nationaltal szemben

WEITZENFELD és TSA
SUBOTICA 000000 TELEFON 190.
Iroda: **Városi bérpalota.** Költégyár: **Sental-put.**
Alapítva 1902. 00000 Táviratcím: **Kenderipar.**

PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS
Ajánl: Lópokróccokat, tűzoltó és kerti tömlőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákocokat, madrac és roletta szöveteket juttából és lenből, mindennemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek. 712

LEVELEZÉS

30 éves jó megjelensé, szőfő, agilis, gazdálkodás-hoz is értő, anyazonnal rendelkező diplomás író, fiatalember házaság céljából megismerkedne csinos intelligens író, urilánnyal vagy fiatal özvegyvel. Esetleg benőstulne földirtokkal vagy vállalatlalt bíró családba. Csak konioity, fényképpel ellát í ajánlatokat, melyekre absolut diszkreció biztosít. "Ujet" jellegre e lap kiadóhivatalába kér

FOGLALKOZÁS

Varrónő aki ügyesen varr felsőruhát és fehérneműt átmunkozik ház.khoz. Cim: Ostojčeva ul. 31. 4107

Két asztalossegéd és két malomnunkánő azonnali belépésre kerestetik. — Krasszalom. 4106

Intelligens, lehetőleg 4 középiskolát végzett leány és fiú kedvező feltételekkel tanulónak, továbbá egy szerbiül tudó kiasszony jó fizetéssel szintén felvételt. Timár főnyaképsz. Subotica. 4092

Egy középiskolát végzett fiú tanuló felvételt. Szerb nyelvű bíró előnyben. — Hadnagy Károly fűszerkereskedő, Beogradski-pút 5.

Gépezőkövácst inast keres teljes ellátással Vass Lajos gépezőköv. és Kutacpuszta u. p. Feketes. 4094

Hivatalnoknőknek már van irodai gyakorlat, valamint egy boltiszkolgát, ki csomagoláshoz ért, azonnali belépésre keresek. — Miffler Gyula Kralj Aleksandra ul. 4086

Fahivatalnok, aki per-fekt detail eladó és könyvvel, azonnali belépésre felvételt. Ajánlatok Poliak A. Vilmos fakereskedő címére Senta. 4078

Gazdasszonyoknak intelligens özv. középkorú asszony lányával együtt emenne magányos urhoz ug. helyben mint vidékre pusztára is. Jól főz, nagy fizetésre nem reflexlik. — Cim Malusev Iroda.

Három asztalossegéd épületmunkára azonnali belépésre kerestetik. Utiköltőség megtérítetik. Josef Heizmann Srpski-Militič. 4004

Munkásleányok felvétetnek a celluloidaru gyárban, Pašičeva-ut. 8 Weinhut-ház. 4029

Egy önállóandolgozó bog-nar munkát azonnal fel-vesz Transport d. d. Sagedinski pút. 4033

Uradaim kertész teljesen szakképzett, hosszú évekig egy helyen működött, október 1-ére esetleg hamarabb is állást keres. — Erdekőlőni lehet Balog Lina virágj. letében, 4029

Nevelőnői állást keresek. Szives megkereséseket a kiadóba "Szereny" jellegre kérek. 4057

Megbízható ügyes fényképező rendkívül előnyös állásba kerestetik. Cim a kiadóban. 4073

VÉTEL-ELADÁS

Birtok. Kanjiža-monoštorfi határban 108 kat. hold föld gazdasági épületekkel sűrűsően eladó június 25-ig. Értekezhetni Czernabárvén (Toronto) Tamasi Imrével 4076

Borbélyüzletjő forgalmu Sentán, konkurrenciá nélkül, hozzá szép lakással eladó. Levelek Molnárkönyv kereskedésébe Senta. 4077

Gyárilag javított 5 HP buzatos garnitúra, 8 HP tozgakerekes magánjáró cseplőgarnitúrák eladók. — Kamocsai Sándor Bezdán Bácska. 4083

Apróhirdetések

Telefonon nem számk hirdetői Egyetben felvilágosított. Apróhirdetés egy szö 2 K. vastagbetűs és cianus színezetben számít. Legkisebb apróhirdetés ársz 2 K. Apróhirdetést felvesz Subotica a kiadóhivatal, Aleksandra-utca, Leibach-ház és Schlangner hírlapjánd a vasúti park mellett. Vidéken valamennyi f. Feláruláitk. — Előfizetésidő: havonként 30 din, negyedévre 90 d

Eladó 1 drb. 25 HP eredeti gyári mantránóró szivó-gázmotor. Csak személyesen tárgyalok. Latyák József Bajsa. 3941

Villanymotor 150 voltos három fázisu forgóáramhoz 1-35 HP keresek megvétele. Pongracz Imre Stari-Bečej (Bačka). 3892

Egy elsőrangú Podega a beléren eladó, Boszkovitz Antal, Cara Lazara-ul. 52. száma. 4071

Olajkészítéshez 2 drb. maipörkölő és egy Stieles-féle kukorica daráló hengergész eladó Német Pál Horgos, Nagy-u. 106. 4096

Eladó új modern ház, azonnal beköthetők Jugoviča-utca (Kakasiška) mellett). Két szoba, konyha spajz, pince, felszer bevetett kerttel. 4074

Palicson ötszobás modern villa. 67 kapa elsőrendű fajszerű és gyümölcsösselel jutányosan eladó. — Továbbá egy új bécsi ebédlő, egy alighasznált honokutatókocsi és permetergép eladó. Erdekőlőni az utolsó kitérőnél Fuchs-féle villában. 4003

Horgoson az állomás közleében egy jókarban levő a Vasut-utca 671. sz. ház szabdakézből eladó. Erdekőlőni ugyanott. 4037

Szalmarázó tengely Magyarállami 10-es két darab, törekrazó tengely 8-as egy darab, jókarban eladó Kalmár Péternél Sentán, Toldi-utca. 4075

Magányos Hofher tizes csapó jutányos áron eladó, csak személyesen tárgyalok Kozma Imre Caantávr. 3573

Könyvkereskedés és könyvkötészet továbbá a piactéren és a piactér közleében eladó és azonnal átvehető Malusev Iroda. U Horgosú bitu zeljező-könyv stánice u zeljező-könyv utici kúča broj 671. u najboljom stanju prodaje se iz slobodne ruke. Razpitati na licu mesta. 4037

Expresszágalyk kappal klub-fotel, eijel ágy, kisebb helyiségek számára alkalmas, kaphatók csakis J. BROZOVIC-nál, ZAGREB, Boszkovica-ul. 18. Raktáron tartok nagy választékot elsőrendű bőr klub-garnitúrákban, azonkívül kidolgozom a legfinomabb minőségű selvemtakarókat, satinokat és clottokat stb.

50 láncc szántóföld Bácska-ban az idei természellel és gazdasági épületekkel — együtt eladó. Malusev Iroda

6 láncc szőlő Radanavácson, melyben kert és szántóföld is van és 2000 drb. gyümölcsfa, lakóház, meléképületekkel eladó Malusev Iroda.

Eladó egy eredeti Thienert-Hess-féle nagyteljesítőképességű „Monarch” daráló, 4 rámás 150x55x37-es síkszita. — Merkurmalom Horgos. 4043

Vasestergapad, vasgaly, fűrógép, teljes gépjávitó műhely berendezéssel és szerszámmal, továbbá egy Hoffmeister-féle kondenzátoros — félstabil gőzgép eladó. Vujkovićs fűrésztelpe Subotica. 4001

Eladó 40 HP szivógáz-motor stabil teljes felszereléssel, üzemben megtekinthető, egy új monitor gabonatisztító és egy álló csigarendszerű konkolyozó 220x350 és darálóheng. (Kelenen-malom Ada. 3912

Eladó Hofher és Schrantz 10 HP gyári magánjáró cseplőgarnitúra 60” cseplővel, készült 1919. évben, gyári elevátorral, esere üzlet is kövök Balázs Palazs Subotica, Palicsi-ut. 4101

Megvétele keresek — 8-10 HP. szivógáz vagy nyersolaj motort, aianlatok armegjelöléssel kér Horváth Lajos Bezdán. — (Bačka) 4084

KÜLÖNFÉLE Kiadó egyszobás konyhas egyzerűbő lakás, — egyenlőre butorozottan később átreshen átadható. Cim a kiadóhivatalban. 4095

Balatonfüreden gyönyörű felkérésű butorozott villa vagy szobák tópartján azonnali kiadók. Bővebb felvilágosítást ad dr. Kunetz Béla ügyvéd Subotica. 4069

Pékemence fehér és barna teljes berendezéssel olcsó napitör mellett azonnali berbeadó Malusev Iroda

Bélyegzőket egy gumiból mint rézből a leg-szebb kivitelben és a leg-szolidabb árak mellett készít Miladjev Száva Sombor. 2519

Jóforgalmu lakatos műhely felkötés miatt átd. — A szárazmákokat külön is eladom. Reinhardt géplakatos Dárda. 4082

Cipőmodellokat, szabásmintákat, modern és elegáns cipőfelsőszekre szállít cipőgyárnak, cipésznek és cipőfelsőszekészítőnek R. Richter modellkészítő Tolstojeva ul. 23. Elvárások oktatásokat is amikéval rendszer szerinti. 2542

Három horvát tanár különböző árvallást tanítást. Jelenkezni lehet Slavik Ferenc tanárnál Senčanski-pút 21. szám 4021

Raktárhelyiség kiadó Cim a kiadóhivatalban.

Elcsérlném a főtérhez közel levő egyszobás, konyhas lakotomam, kétszobás lakásért. Cim a kiadóban.

Papiankésztést, valamint régi paplanok áthú zását vállalja Csányi Károlyné papiankésztő Subotica, Sienkijevičeva ul. 19. 2049

Francia Hajfestő fekete s9 barna szinben, minden más festőszert feleslegesen válik. Kápost illes gyógytárban főpostá atellenében. Ára 10 dinár.

Gummbélyegzőt bármilyen nyelven 24 óra alatt készít Molnár József Subotica, Frankopanska-ul. 25. (613. régi szám) Megrendelésre a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is felvesz.

VAJJON tudja-e már, hogy a Tarif d. d. által eladott sorsjegy nyerte meg a 600.000 dináros főnyereményt.

2 HP villanymotor eladó Postanska-ul. 8. 4068

Villanymotor 24 lóerős, teljesen jókarban üzemenagyobbitás miatt eladó. Malomkőpár egy méter átmérőjű, vegyesörleésre, teljesen megfelelő vasalkatárral együtt eladó. — A faalkatárszék teljesen újak. Egy pár Ganz-féle 3/8 hengerhez való acélfogaskerék eladó. Cim villanymalom Malihedjes. 4015

120 HP stabli gőzgép condensátorral, kazánmalüzemből eladó. 130 HP félstabil Wolf gőzgép teljesen újkarban eladó Nagy Sándor Topola. 4102

Uj szivógázmagánjáró motor 30 HP Máv. Astra gyártmány új Máv. cseplővel eladó. Gőzmotor 3-4 lóerős stabil 8 légkörös eladó. Nagy Sándor Bacs-topola. 4103

Eladó ház, a lakás azonnali elfoglalható. Cim Czernovitz utca 32. szám. 4105

Egy jókarban levő kerétpár eladó. Cim: VII. Cara Lasara utca 10. 4104

18 láncc szántóföld Subotica kátfarban eladó vagy bérbéadó. Malusev Iroda

Szegedi nemeses paprikát ajánlunk nagyban, valamint vidékre 5 kg-os postacsomagokban is szállítunk. Fuchs I Drug Subotica, Vojnovičeva-ul. 6. Vass Adam sórcsarnoka háta mögött. 3752

Klein Géza fűszer- és gyarmatár nagykereskedés Subotica. Telefon 55. Amerikai „Camel” jegyű petrolium ládákban vagy horvokban, amerikai gép, cilind, gázolaj, benzín. — Angol és saját gyártmányú lakkok, hollandi lenolaj kence, francia és görög terpentinnolaj, föld és vegyi festék eredeti gyári árral kapható. 2168

Emeletes bérpalota az Ivan Antunovic utcában eladó. Bővebbet dr. Fischer és dr. Kalmár ügyvédek irodájában. 2823

Kétemetles és egyemetles ház a nagytemplom téren eladó. Felvilágosítást adnak dr. Fischer Jákó és dr. Kalmár Elemér ügyvédek. 2824

Zöldpor gyümölcsfák, hernyók elleni permetergészert kapható, Decsy gyógyszer-tárban a kiskápona mellett. 2605

Keresek szép hálószoba és fehér lányszoba butort továbbá ebédlő szőnyeget. Friedman Alfréd Subotica Telefon 565. 3965

Keresünk 2 íróasztalt, 2 írópáncszalt, székeket, 1 levélszekrényt, 1 ruhaalványt, 1 nyomatvánszekrényt, kéziszivattyút, kerékpárt és egyéb irodaberendezést. — Sava d. o. Telefon 565. 3964

Jégverem eladó. III. kőr Beogradska-ul 103. 4024

JEGYGYÜRÜKET A LEGOLCSÓBBAN VÁSÁROLHAT ADÁM IMRE ÓRÁS- és ÉKSZERÉSZNÉL Rudičeva ulica, Sugár ház. 3700

Folyó hó 12-től ártézi vízből készült MŰJÉG táblánként 10 K-ért kapható telepünkön HARTMANN & CONEN. 3087

HOFHERR- SCHRANTZ, SHUTTLEWORTH CSEPLŐGARNITURÁK és egyéb gazdasági gépek kizárólagos képviselote

SZIVÓGÁZMOTOROK és BENZINMOTOROK Olajtermékek közvetlen importálása, kenőolajok, hengerolajok, motorolajok, tovvotvezst stb. legkedvezőbb napi áron

Nyersolaj cisternákban BENZIN és MINDENMŰ MŰSZAKI ÁRUK.

KEMÉNY ARNOLD mezőgazdasági gépraktára Vel. Kikinda. Telefon 93. 1154

Tavaszi újdonságok érkeztek! Borsalino és Hüchel-féle kalapok dus választékban, valamint angol sport férfi- és fiusapka. WEISS HENRIK SUBOTICA, Jelašičeva ulica 5. 2085 Dr. Váli ház. SZÉKELY A. férfiszabó üzletében (Halpica) készülnek a legelegánsabb férfi és gyermekruhák mérték után a legolcsóbb áron.

A rajnai megszállás gazdasági katasztrófája

Berlini munkatársunk írja: Az emlékiratok rendszerint unalmasak és szárazak. Az ember az íróasztalára teszi, minden reggel szemrehányóan nézi és — nem olvassa el. Most azonban kivételtől kell beszámolni: a német kormány emlékiratban sorolja fel azokat a kiadásokat, amelyeket Németországnak a Rajnavidek megszállása okozott. Ez az emlékirat érdekes és tanulságos, érdemes elolvasni és érdemes írni róla.

Ez a 49 oldalas emlékirat, amely józan és száraz számokkal mutatja ki, hogy Németország számára milyen nagymérvű megterhelés, — 1921 végéig öt milliárd aranymárka és 11 milliárd papírmárka.

A Rajnavideket rendkívül terhesen sínyli meg a katonai megszállás, nem szólva azokról a politikai erőfeszítésekről, amelyek minden megengedett és meg nem engedett eszközzel a Németországtól való elszakadásra akarják kényszeríteni a rajnavidekeket. A Rajnavideken, mint mindenütt a világban, igen nagy a lakásnyomortóság. A megszálló sereg egyik tábornokának lakása a következő helyiségekből áll: három nagy lajtvány, étkező és táncterem, 2 fogadóterem, 4 nagy hálószoba, 4 toalettszoba, 1 nagy ebédlő, 5 nagy szalon, 2 nagy ruhatár, 1 cseledésbóra, 4 szolgálatos, 1 tartózkodási terem a személyzetnek, 1 ebédlő a személyzetnek, 2 irodahelyiség, 2 kávé és 1 nagy konyha. És nemcsak az az egy tábornok ilyen szerény igényű, többen is vannak ebből a fajtaból. A fent ismertetett lakás átalakítása 841,349 márkájába és fenntartása 1,057,576

márkjába került eddig Németországnak.

A tábornokokon kívül azonban ezredesek, őrnagyok, kisebbrangú tisztiek és altisztiek is mind kisebb-nagyobb sejt lakásra tartottak igényt és eppenséggel nem fukarkodnak kívánásokkal és követelésekkel az igényeiket kielégítése szempontjából. Érdekes, hogy amíg a belga, angol és amerikai rajnai misszió csupán 20, 16 és illetve 14 személyből áll, addig a francia missziónak 165 hivatalnok van.

Vérszag...

Írta: Barta Lajos.

Időnkint egy, az 1914 előtti öskorból való szörny emeli fel sisakos fejét, behalordúl a levegőbe és olyankor embervérnek a szaga árad. Európa jobb felkismérete ismeri Hoffmann német tábornok nevét és megborzad, ha ezt a nevet kimondják. A félelem remegése száll ebbe a felkisméretbe, ha ez az ásatag szörny, Európa antilulivális korszakának ez a vérszagú masztodonja hallatja hangját... Időnkint pedig lehet őz hallani, ha az európai mocsárban és nádasban világkonfliktus szélvesze van keletkezésben...

Génua elmúlt, Hága következik, a kontinens békéjét vajdaja a külpolitika mechanizmusa, a kényesztelődés és az összeegyeztető bölcsesség táblaival vonulnak a gyülekező helyekre a népek küldöttei, a várakozás ünnepélyes és minden eselődésen túl is reményteljes, ájtatosság teríti szelét magát a megkínzott embertörzsek lelkében... De az öls masztodonja felemeli szavát és helebög az európai hajnalba... Hoffmann tábornok beleszólt, vér-

Az emlékiratnak minden számadata erőteljes tiltakozás az ellen a pénzügyi politika ellen, amely kedvező lehet az egy vagy két évre a Rajnavidekre kommandírozott Tartarin hadnagynak és családjának Tarasconból, végeredményben azonban az európai valutakatasztrófa mind nagyobb kiterjedését eredményezi. Az ilyen pénzügyi és katonai politikával szemben még a legkomolyabb szándékos akciónak is eredménytelennek kell maradnia.

szag van a levegőben.

Emlékeznek önök Hoffmann tábornokra? Ez a német katona volt az, aki Breszlitovszkban a kardjára ütött és a lamészároltak holttestei fölött újra Európa egészére akarta tűzni uralkodó csillagnak a véres kardját. Ez a német tábornok volt az, akinek szelleméből lekezdett a breszlitovszki és bukaresti béke, mely mintát adott a vassálliói béke lelkének...

Ki hitte volna, hogy még él az ösidőnek ez a szörny, mikor az európai átalakulás kényszere maga alá temeti és megsemmisíti Európa 1915 előtt volt óskorának csaknem egész tenyészetét? És mit jelent az, hogy él? És mit jelent az, hogy még feljegyzik szavát?

A földregés nem volt egészen teljes, a tárgyalások módszerének flegkínál mint életüket még el nem vezett képletok reválálják magukat az európai lehetőségek horizontján a stratégiai technikák...

Egy újságíró megkérdezte Hoffmann tábornokot Berlinben: Igaz-e, hogy részt vett bizonyos odesszai megbeszélésekben, amelyek az Oroszország elleni ujhadjáratra vo-

latkoznak? A tábornok azt mondta, hogy nem.

— Igaz-e — kérdezte az újságíró, hogy szerepet vállalt Wrangel legközelebb megindítandó akciójában? — Nem igaz — mondta a tábornok, — azonkívül nem is hisz egy esetleges Wrangel kísérlet sikerében.

Miért? — Kérdezte az újságíró.

— Mert — mondta a tábornok — Oroszországot csak óriási hadsereggel lehetne legyőzni, melyet ily mértékben csak Európa összes népei együtt állíthatnának fel.

— Miért kell ilyen hadsereg? — Mert — mondta a tábornok — ha a hátsó összeköttetések nem egészen biztosak, minden kísérlet csak a feltétlen kudarccal járna.

Azonkívül — mondta a tábornok — nem elég egy ilyen óriási hadsereg sem. Mert ha Európa nem küldi ennek a hadseregnek a nyomában, ezzel a hadsereggel együtt az orosz népek mindazt, amit sem nélkülöz, ez a nép nem felszabadított, de leigázott fog benne látni. Európa és Amerika egész iparának és gabonátárházainak ott kell tehát egy ilyen hadsereg nyomában vonulnia?

Lehetséges-e ez? — kérdezte az újságíró.

A tábornok nem azt mondta, hogy lehetséges, de azt mondta, hogy csak ebben az esetben lehetne a mai orosz rezsim megdöntésének megkísérléséről beszélni. És mégis! — mi volt a tábornok következtetése. Nem logikai következtetés volt! Állítsák fel Európa népei ezt a hadsereget! De a hadsereg óriási legyen és technikai eszközökkel, gépharcosokkal, tankokkal és ágyúkkal még jobban legyen felszerelve, mint a világháborúban a legjobban felszerelt hadseregek voltak...

Ez idáig a hívatásbeli képze-

A haladókló márká

Írta: HAJNIK MIKLÓS.

A csontváza aztott ősz férfi felemelkedett ágyában. Karjait kitérte és kongó, száraz hangon megszólalt: — Isten, te érteni fogod. En, mint nemes ember nem cselekedhettem másként.

Szemei előremertedek a szemébe, aztán visszahanyatlott csipkés párnái közé. És nyitott szemekkel bánt a szemébe, miközben zihálva zakatolt fát, beteg mellkasa.

Az orvos a másik szobában ült, a nyitott ajtó mellett, egy ódon selyemfotelben.

A márká haladóklott. Biztosan tudta, hogy már nem segíthet rajta, Tizenegy esztendőn át volt háziorvos a márkának. És talán az egyetlen ember, az öreg komornyikon kívül, aki beszélt vele.

Egy öreg, nyugalomba vonuló orvos adta át neki ezt a különös pácienset. Az öreg orvos azóta volt a háziorvos, amióta a márká Párisba jött.

Pedig annak már negyven éve. Az öreg orvos mondott neki egyet-mást a márká multjából is, miközben megadta a szükséges irányításokat arra nézve, hogy miképpen banjon fiatalabb utódja a hőbortos öreg nábbal.

Mindenekelőtt soha nőre ne beszéljen előtte. Még női nevet se ejtsen ki. És gyermekről sem, egy hangot sem. És arról sem, hogy valakit meggyilkoltak. Mert a márká akkor rohamot kap, görcsökbe esik.

Mert gyönyörű, szép fiatal felesége volt a márkának. És egy kis gyermeke. S azokat egy éjjel meggyilkolták.

Azóta üres a lisszaboni palota, gondozatlan a kertje, egymásba nőnek a

fák és fákká a bokrok, por lepi a butorokat és omladozik a párkányzat. Azon rettenetes éjszaka óta, mely a születést követte, s melyen feleségét és az újszülöttet ismeretlen gonosztevők, akiknek nyomára soha nem jöttek, vadállatiassan meggyilkolták az emeleten lakó néger innasul együtt, a márká soha többé nem akarja viszontlátni palotáját.

A gyilkosok először valószínűleg a szolgálókat végezték. A hűségese néger össze-vissza volt vagdalva és a levágott testrészeket a szobában szerteszóra heverték.

Az asszony hulláját betömött szájával találták meg. Ott fekték az ágy előtt teljesen ruhátlanul és egész testén keresztül-kasul kékesfekete csikok, meg-alvadt vérről. Ezt halálkorabácsolták.

A csecsemő teljesen össze volt zúzva. A vadállatiassan gyilkos a lábánál fogva ragadta meg és addig verte az anyja fejéhez, amig meghalt. Legalább is ezt tette valószínűleg az a hajtó, mely a márkáno hájából való volt s amelyet belefuródva találtak a csecsemő mellében. Ez a gyilkosság annak idején érthető feltűnést keltett és hónapokig lázasan nyomozták a tetteseket. Az irtózatos csapástól lesújtott márká pedig, akiről mindenki tudta, hogy imánda gyönyörű feleségét, örökre elhagyta palotáját és Párisba költözött.

A Bois de Boulogne mögött, az autó-ill versenyterre vivő uton vett egy villát, mely nagy árnyas kertben állott az alkalmatlan szemek elől magas kőfallal elzárt kert közepén.

Negyven éven keresztül élt ott, anélkül, hogy kimozdult volna. Csak éppen egyszerű egy évben.

Minden évben, a gyilkosság évfordulóján, kocsiba szállt és elhajtott a Saint Germain des Prés és templomához.

Gyászmisére. Ilyenkor egyedül volt a templomban, más nem volt szabad be-bocsátani. És ő a templom legutolsó zugában térdelget egész idő alatt.

Látogatót sohasem fogadott. A cseledésből senkinek sem volt szabad mutatkozni vagy abba a szobába belépnie, ahol ő éppen tartózkodott. Csak a komornyikjának, aki együtt örögedett meg vele lassan-lassan.

Az orvos volt az egyetlen ember, akivel néha elbeszélgetett.

Az orvosnak mindennap meg kellett jelennie nála. Legtöbbször csak üdvözölték egymást és az öreg ur megköszönte, hogy eljött és röviden elbuszított nála.

Néha-néha azonban leültette és beszélgetésbe ereszkedett vele. Egyúdhány rövid kérdés és felelet után az is legtöbbször véget ért. És a márká felállt és az orvos eltávozott.

Az orvos többször gondolt arra, hogy abbahagyja végleg a látogatását. Elvégre is neki ott soha orvosi dolga nem volt. A márká egészséges volt és erős, mint egy medve. Az udvaronc szerep pedig mégsem orvosi teendő.

Még más ok is volt, amiért néha kedve lett volna soha többé a villa tájékára sem menni.

Néha ugyanis valami kellemetlen hangulat fogta el, valami borzadályféle. Ez különösen az évi gyászmisét megelőző hetekben támadt rá.

Valami volt ilyenkor a villa levegőjében, az öreg külön beszédében, ami kellemetlenül hatott rá.

Mert ezekben az időkben a rendszerint beszédesebb volt a márká. Beszélt fiatalabb éveiről, családi örömszóról, amiket mind kis fia megék ottthon. Aztán az udvarról, ahová mint testőrrel volt beosztva. Mindenféléről beszélt éle-

téből, de csak éppen a házasságát terjedő időből. A házasságát és az aztán következő éveket sohasem említette. Mintha az ő élete a házassággal le lett volna zárva. Mintha azután nem történt volna semmi.

Igazán, olyan volt ő ilyenkor, amikor ifjúkori emlékeiről beszélt, mint egy halott lelkét, aki a másvilágon az életéről számol be.

Aztán a márká betegeskedni kezdett hirtelen, egy évforduló mise után. Meghittotta magát ott ugyancsak, mert tudgyórnál kapott. Abból lassan kilábolt a szép nyári hónapokban, de jött az őz és a tüdővész rohamos pusztításai.

Fogyott szemmelátóatón.

Az orvos meglepő ajánlatot ajánlott. Utazzon délvidekre. A párisi tél ködös, gyilkos neki.

Ahogy ezt az orvos kimondta, a márká elkezdett görcsösen rángatózni. Habos lett a szája, rekedten kiáltott valani érthetetlen, szemei kifordultak, hogy csak a fehérek látszott. Felemelkedett székéből, összehozott kézzel, aztán végigvágódott a padlón és görcsös rángatásokban fentrégett.

Az orvos csemetéit a komornyiknak. Aztán együtt levedkötötték és ágyba fektették az öreg urat. Meleg borogatásokat rendelt és elment.

Másnap, mikor megjelent a szokott időben, a márká felülözöttön fogadta. Nygyon fadának és összetörtöttnek látszott.

— Azt hiszem, untathatja őt egy ilyen öreg különöz hiába járn, mivel két olyan betegséggem van, a tüdővész és az epilepszia, amik gyógyíthatatlanok. De azért nagyon kérem, most az utolsó napokban ne hagyjon el. Hisz ugyesem tartok már soká... Lassa, nincs senki

lődes játéka. De nem gyökérte-
len fantáziák, mert Európa népei-
nek együttélése nem itotta ki
magából, de méhében hordozza
új ördöklése lehetőségeit. Európa
új háborúktól terhes. Európa, a
megdagadt testű nő, a várandós-
ság legveszelebb perceit éli és a
bresztliittovszki béke ördöge je-
lentkezik bábának.

Mit sughat az ördög a kinjai-
ban jajgató vajudónak? Vigasz-
talás!

Ime, így fest az ördögök vigasz-
talása:

— Nem kell nagyon félni! Az
Oroszország elleni háború — ha
ugy indul meg, ahogyan java-
solja — nem fog nagyon sok em-
berbe kerülni. *Fávoiról sem fog
egészen annyi emberbe kerülni, mint*

Három könyv

Ady Endre életéről, verseiről, jelleméről
Írta: Révész Béla — Gellért Oszkár:
Testvérénél Csillaga. Verseik. — Szabó
Lőrinc versei; Föld, Erdő, Isten. —
Mindhárom könyv Kner Izidor gyomai
könyvnyomató kiadása.

Ady Endre életéről, verseiről
és jelleméről írt följegyzéseit adja
ki kötetbe összegyűjtve a barát,
az író, a ragaszkodó bajtárs:
Révész Béla. Ez a könyv nem
adja meg Ady-t, az embert. Az
emlékekből, a följegyzésekből, az
életdokumentumból Ady életé-
nek csak egy darabja rajzolódik
előnk, amit a skatulyázó kedv,
az asszonnal, sikerrel, borral,
ellenfelekkel vívott nagyszerű bir-
kózásokból szívesen nevez el Ady
Endre hőskorának. Ez a kor a
nagyváradi elindulástól a buda-
pesti beérkezésig tart: a „Még
egyszer”-től a Vér és Aranyig. S
ez a darab élet is csonka, hiány-
zik belőle minden, ami az „exot-
ikus illatú messzi nők” vonzó-
tasztító csókjaiból gyökeresedett
bele az örök költészetbe. Nem
véletlen, hogy ennek a könyvnek
háromnegyedrészre kávéházban és

amennyiemberbe a világháborúkerült.

Oroszország részére is van az
ördögnek néhány kedves szava!
— Ne féljete! — vigasztalja
Oroszországot — az új interven-
ciós háború nem emésztie fel-
bőleleket annyit, mint amennyit a most-
ani éhínség felemészti...

Az egykori imperialista Német-
ország tábornoka így sakkozik
idilljeinek nyugdíjában, melyet a
német köztársaságtól élvez. De a
tábornok Európa vendégének érzi
magát és a vendéglátók szóra-
koztatását kötelességének tartja.
Nyilvánosan sakkozik tehát: em-
bertömegekkel...

Miért jutott eszébe Hoffann tá-
bornoknak éppen most sakkozni?

Hoffmann tábornok beszélt...
vérszag van a levegőben...

korcsában játszódk le, a magy-
ar Pimodán „mámorfejedelmé”
valóban ott töltötte el az azületét.

Ennek a könyvnek, ha hibája,
akkor az érdeme: Révész Béla
írói nagysága. Ilyen magasrendű
írói készséget nem lehetett bele-
törni az eckermann-i alázatba. Egy
zongorán kísérőnek engedelmes
szolgálatát nem lehet attól várni,
aki maga is művész, nagy mű-
vész. Innen van az, hogy a te-
hetség sodró ereje néha témává
jelentéktelenséget az azt, aminek pe-
dig térdreknyszerítő szolgálatára
vállalkozott.

Ez a könyv mégis, talán éppen
ezért komoly és nagy nyereség
s pompás ajándék az írótló min-
denki számára, akinek számára
az Ady-versek élmények voltak
és maradtak: vigasztalás, progra-
mos hit és élnisegítő bátorítás.
Nem irodalmi és nem etimológia
ez a könyv, nem jár utána min-
den adatnak s a szavak hőmpölygő
áradatának nem lesi el mindig
élményforrást. Bolyongás az em-
lékek „Azurországbán” a szent
lígetben, ahová sarutlan lábbal
léphet csak be a hívó.

más ismerősöm és ha esetleg a halálos
ágyamon még kedvem volna beszél-
getni... És ember sohasem tudhatja...
Legyen mellettem.

— És az orvos megígérte, hogyha a vég
közeledik, minden szabad idejét ő mel-
lette fogja tölteni.

— És most már három nap óta haldok-
lott a mári. És az orvos ott ült a má-
sik szobában, a nyitott ajtó mellett egy
ódon selyemfotelben. Ha szólítja a hal-
dó, hát ott van. Egyébként pedig
orvosi segítségére nincs szükség. A ha-
látra megérettel szemben tétetetlen
az orvosi tudomány.

— Csend volt. Csak a mári ziháló lé-
lekzése hallatszott.

— Doktor, — hallatszott aztán hal-
kan a másik szobából.

— Az orvos felkelt és bement. A hal-
dó intett, hogy üljön le.

— Leült.

— A haldólkó pedig felemelkedett fe-
helyéről.

— Doktor, — mondta alig hallha-
tón. — Ott van egy album az asztalon.
Nézzé végig figyelmesen a képeket.

— Egy nagy bőrkötéses album fektült az
asztalkán. Az orvos lapozni kezdett benne.

— Fotografiák voltak férfiakról, nőkről.

— Csalódóm összes tagjának arcképei
lisszaboni palotában vannak. Azokról
készültek ezek a fotografiák. Nézzé őket
figyelmesen.

— Az orvos érdeklődve lapozgatótt az
albumban. Szép képek lehettek az ere-
dettiek és szép emberek voltak, akiket
ábrázoltak. Csupa előkelő, fiatalok.

— Nos, mit szólna hozzá? — kérdezte
gyenge hangon a mári.

— Szépek.

— Lássá, — szölt a mári élénke-
ben és szeméi megcsillantak. — Lássá,

ez az, erre voltunk mi büszkék, vigáz-
tunk is a fajunkra. Most már érti, ugye?
Most már érti?

— Ertem, — mondta a doktor.
Ugyan egyáltalán nem értette, de nem
akarta kérdézőköddéssel zavarni.

A mári visszahanyaltolt fekhelyére
és egyideig hallgatott. Aztán újra meg-
szólat, nem is az orvoshoz beszélt, in-
kább hangosan gondolkodott.

— Igen, azt mindenkinek meg kell
értenie, hogy nem tűrhettem az én csá-
ládban a néger inas gyermekét. S a-
tétbőrű volt a csecsemő, sötétbőrű,
pedig az én csalámban sohasem volt
néger vér. Nyugodt vagyok. Helyesen
cselkedtem. Nem hagyhattam megto-
rolatlanul, hogy családunk tagjaként sze-
repejen egy gyermek, aki a néger inas-
tól való.

— Megint elhallgatott. Zihálva lélezett,
aztán lassanként elkezdett hörögni. Az
utolsó óra halálhőrgése.

— Az orvos egykedűven böbösölt a fo-
telben. Megszokta már a haldólkókat,
neki az olyan mindennapi és érdektelen
dolog volt, mint az akta a hivatalnok-
nak.

— Egyszerre elállt a hörgés.

— Meghalt, — gondolta az orvos. És
felkelt.

— Az öreg, csontvázvá azott férfi pe-
dig még egyszer felemelkedett fekhely-
re. S egyik karját az ég felé nyujtva,
megszólat:

— Isten, te érteni fogod, hogy én
mint nemes ember, nem cselkedhettem
másként.

— És nyugodt lélekkel, tiszta lelkiismer-
ettel halt meg Acunha del Riera mári,
kinek negyven esztendővel ezelőtt ve-
resek voltak kezei a felesége, a néger
inas és gyermekük véréből.

Erről a könyvről legyen az a
legnagyobb dicséret, hogy nem
méltatlan sem Ady Endréhez, sem
Révész Bélához.

A könyvet Ady Endrének tíz
arcképe és kéziratának tizennyolc
reprodukcója gazdagítja.

Gellért Oszkár Testvérénél Csil-
laga címmel rendez verseiből re-
trospektív kiállítást. Huszonkét
esztendőnek verseiből gyűjtött
össze egy kötetbe. Valami
friss izük van ezeknek a versek-
nek, mint a nyers gyümölcsnek,
amit nem főztek még össze cu-
kossal és rózsaszínű illatos ízzé. A
testiség párája árad ki ezekből
a versekből, a test megindultsága,
összerokkanása, birkózása — a
békétőlésben csak a kéznek mozdul-
tatát látja s nem véletlen, hogy
korábbi verskötetének címe:
Ofélia térdin és Rubens asszonya.

El nem kevert színek, ki nem egyensu-
lyozott forma — s ha a versek
mégis megfogják az olvasót, ak-
kor — *nunen adest* — van benne va-
lami a művészet robusztus ere-
jéből. Ezek a versek később el-
mélyülnek s ami „A három ke-
resztély”-nél még nagyszerű ígé-
ret volt, az az utolsó versnekél
már itenszagu beteljesülés. Gellért
Oszkár a mai élő magyar iroda-
lom egyik legerőteljesebb és leg-
egyénibb reprezentánsa.

Szabó Lőrinc, akinek nemes,
szinte kispapos alázatu fordított
munkásságát ismertük eddig, most
Föld, Erdő, Isten címmel adja ki
verseit. Ezek a versek csodálatos
egybeolvadást zengenek: Föld,
Erdő, Isten, — költészet, élet.
Pantheisztikus imádat tömjénje
száll föl ezekből a versekből, se-
rim, se kiskandálható ritmus nem
szakítja meg a dolgok végső okai-
nak ősegyiségét. Elámul minde-
nen, minden aktivizmust megta-
gadó oadással, amit a termé-
szet fűvön kövön az állatok szem-
mán keresztül üzen neki, költé-
szete hüperesztizás *cohaerer*-
jének. Elámul és fészket ver az el-
ámulásban. Amilyen alázattal for-
ditotta a Shakspeare szonetteket,
olyan alázattal lesi el a nemes
erdők, forgó évszakok, a jövedű-
rigók, a könnyelmű szél, a nagy-
ságos homlokú Nap beszédes je-
leit. A zavaros és lármás irodalmi
forumon Szabó Lőrinc a magába
szálló csöndnek költője. De az a
csönd — a művészet csöndje.

Mindhárom könyvet Kner Izidor
adta ki. Kner Izidor jelenti a
hozzáértést, áldozatkésztséget,
a stílust, az irodalmi és tipográfiai í-
gények teljesülését. Mind a három
könyv vigasztalóan hazudtolja
meg az anyagrák és munkabé-
rek emelkedésének katasztrófális
hatását. A jó könyv előállításához
szerelet és tudás kell. Kner Izido-
ban bőven meg van mind a kettő.

Jean Jendi.

Megkönyvitik a román expörtot Ju-
goszlávia felé. Romániában a kivitel
forgalom lebonyolítása rendkívül sok
népszerűségű ütközik, mert a váméllárás
nagyon megehezti a gyors expedialást.
Emiatt több határállomáson olyannyira
felhalmozódott a vámhivatalok munkája,
hogy azt csak a legnagyobb késedelem-
mel tudták lebonyolítani, s ezáltal na-
pokig akadályoztak egész vonalszakaszok
rendes forgalmát. Különösen az aradi
és temesvári állomásokon volt észlel-
hető ez, mert itt nemcsak a Magyar-
ország és Jugoszlávia felé irányuló áru-
forgalom is bonyolódott le.

Hogy a további zavaroknak elejét le-
hessen venni, az államvasutak igazgató-
sága érinkezésbe lépett a pénzügy-
miniszteriummal, amely a kivitelre szánt
küldemények külön kezeléséről intézked-
dik. Eszerint a külföldre irányuló küldé-
ményeket ezentul nem a határállomáson,
hanem a feladóállomáson vámolják meg,
ezzel elérik aztán azt, hogy a feladott
árúk minden késedelem nélkül azonnal
továbbíthatók a külföld felé.

Az új rendelkezések értelmében a
vasut csak olyan külföldre szánt küldé-
ményeket vehet fel, amelyeknél a feladó
a fuvarlevélhez azonnal mellékeli a
vámhivatalok igazolványát, hogy az ös-
zes kiviteli illetékeket és vámokat a
feladandó árúk után már lefizették.

A velencei konferencia. Szerdán
reggel kezdődik Velencében az a kon-
ferencia, amely a Déli Vasut igazgatása
tekintetében hivatott dönteni. A konfe-
rencia az SHS. királyság, Ausztria,
Magyarország és Olaszország képviselői
vesznek részt s képviselteti azon magát
Franciaország is, mert a Déli Vasut
részvényeinek egy része francia kézben
van. A konferencia legfontosabb kérdése
a Déli Vasut hálózatának további sorsa
lesz. Franciaország és az utóállomok
legnagyobb része is belátta, hogy fontos
pénzügyi és közlekedéspolitikai érdekek
füződnek ahhoz, hogy a Déli Vasut
igazgatása egységesítéssék, az SHS.
királyság azonban államosítani akarja a
területén átfutó déli vasuti vonalakat.
Ezek az elentetés érdekek ütözknek
össze a velencei konferencián, amelynek
sikerét problematikusnak tessz, hogy maga
a Déli Vasut is feltételeket szab az
egységesítés megvalósításához. Azt ki-
vánja, hogy az egyes államok tarifa-
politikája olyan legyen, amely mellett a
vasut az eddigi deficiteket eltüntetheti.
Amennyiben az egységes üzemvezetés-
hez hozzájárul a velencei konferencia,
az esetben a Déli Vasut aranyfrankban
készítene a mérlegét s így is fizetné az
osztalékat. A tőzsdék sok reményt fűz-
nek a velencei konferencia elé, ez ma-
gyarázza meg a Déli Vasut részvényei-
nek állandó emelkedését.

Tarifameles előtt. Valahányszor az
államoknak pénze van szükségük, a
pénzszerezés legkényelmesebb s legigaz-
ságatlanabb módjához fordulnak, feleme-
lik a vámtételeket, megdrágítják a tari-
fát, a postást s az igazságszolgáltatást.
Július 1-én, mint már megirtuk, új vasu-
ti tarifa lép életbe. A vasuti tarifa
természetesen megint drágább lesz s ez
újra minden cikknek az árát. A készülő
tarifa-nelés hatása már most is érezhető.
Azok az előrelátók, akik már most
szerzik be a teli túzfűzőt, meglepetés-
sel tapasztalják, a fa ára — júniusi
kínkülában — vakononként 16—18000
korona a subotici vasuti állomáson.

A Budapesti Árumintavásár. Buda-
pestről jelentik: Az Árumintavásár iránt
megnyilvánuló érdeklődés nagy arányú
— mint érdekel helyről közlik — a
vásár rendezésén kívül e héten már
permanenciára készítetik az idegenfor-
galmat, utóvéllelennörző-és vámkirendel-
tési hivatalokat is. Nagyszámban szere-
pelnek az eddig bejelentett látogatók
között román, jugoszláv, csehszlovák és
német alattvalók. A vásárt e hó 17-én,
szombaton délelőtt fogják megnyitni!

RUFF
féle csokoládébonbonok
utolérhetően

HENGERMALOM

Bácsben (Hódsági járás) nagy forgalommal 2 vagon napi őrléssel, modern berendezéssel felerészben esetleg egészben is eladó. Bármikor megtekinthető. Részletes feltételek Dr. Telegdi Sándor apatinál ügyvédi irodájában megtudhatók. 4087

Uri hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel közlöm a n. é. hölgyközönséggel, hogy

női ruhaszalonomat újjáalakítottam

és egy külföldi direktricet a kaimaztam, aki hosszabb ideig volt a külföld legelőkelőbb divatszalonjaiban. — 3972 Kiváló tisztelettel

RISZTICS ISTVÁN NŐI SZABÓ

Sombori-ut, — Baics-ház.

Modern bérpalota

Temesváron

még hat évig adómentes, 16 lakással, vilamos megálló mellett, szabadkézből eladó.

Ára 650.000 dinár. Bővebbet a tulajdonosnál W. L. Timisiora (Romania) I. Strada Mercy 12. III. 5. 4008

SAVA D. D.

ZA UVOZ i IZVOZ ZAGREB.

Sürgönyeim: „SAVA” — Telefon: 2429, 77 és 10 szám. Flóktárlatok: Pozeza, Sarajevo, Sombor, Subotica, Varsádia, Triest, Wien.

Kirendeltségek: Bjelovar, Kula, Novisad, Vrsac.

Vesz és elad mindennemű gabonát, lisztet, hüvelyes veteményeket és gyarmatárut nagyban. 203

A Vrbovskoi Gyufagyár és a Narodna Malom- és Agráripari r.-t.-hoz tartozó malmok vezérképviselője egész SHS. állam területére.

Szénavillák fából

kézi gyártmány nagy mennyiségben.

Barnaszén

Ipari- és gyári célokra csak vagontételekben,

Só

őrölt, étkezési célokra csak nagyobb mennyiségben
IVAN KUŠIĆ, BROD n.S.

Mész

Ajánlom azonnali szállításra saját égetésű

fával égetett

hófehér meszemet franko bármely állomásra.

Donauer Jenő

Stara Kaniža. — Telefon 8.

MOLON DEÁK LUKÁCS KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE MEGNYILT.

RAKTÁRON TART: IRODAI, ISKOLAI FELSZERELÉSEKET. ÜZLETI, SZÉPIRODALMI ÉS TUDOMÁNYOS KÖNYVEKET, MODERN DIVATLAPOKAT. — ELVÁLLAL: MINDENMÉ NYOMTATVÁNY IZLÉSESEK, GYORS ÉS OLCSÓ ELKÉSZÍTÉSÉT

BÁCSMEGYEI NAPLÓ RÉSZÉRE
HIRDETÉSEKET FELVESZ.

EGYETLEN KÉTNYELVŰ IRÓGÉP A VILÁGON AZ "ADLER"

CIRIL ÉS LATIN EGY GÉPBE
KÉPVISELET ÉS EGYEDÁRUSÍTÁS
AZ EGÉSZ VAJDSÁG RÉSZÉRE

DEUTSCH IZIDOR
OPTIKUSNÁL
SUBOTICA

Írógépműhelyemben minden javítást és átalakítást szakszerűen garancia mellett eszközök. Vidéki javítások soronkívül eszközöztetnek. Írógépműhelyemet a bécsi Remington-telep volt művezetője vezeti 3840

Amerikai Carbon másolópapír és írógépszallagok gyári lerakata.

Hentesek figyelmébe!

Eladó egy komplett kolbászgyári berendezés

motorral, szijazattal, transmissióval, prés, daráló, keverő, töltő gépekkel, vegmester autzug és hozzávaló többi felszereléssel ára 75000 dinár. — Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban. 4018

Csehországi textilárúk gyári lerakata és képviselője

KLEIN IGNÁTZ SENTA

Kralj Petar trg. (Heisler-féle gyógyszerár mellett)

Finom férfi- és női-szövetek, vásznak, schiffonok, damastok, rayeköper, warnsdorfi zeugok

állandó nagy raktára.

Legelőnyösebb beszerzési forrás kereskedők és szabóiparosok részére, a legolcsóbb napi áron. 3539

A Vojvodina nagyobb városában jóhírnévnek örvendő
könyv- és papirkereskedés
jól felszerelt
könyvkötésszel

más vállalkozás miatt eladó.

Cim a kiadóban. 4023

HÁZASSÁG.

Magánhivatalnok 30 éves, római katolikus vallású, tekintélyes zágrábi családból, akadémikus műveltségű jólapolt üzleti összekötéssel kapcsolatot kíván egy hölgygel házasság céljából, ki egy önálló vállalat vagy gazdaság felállításához szükséges hozomány felett rendelkezik. Komoly ajánlatokat további közelítő lépések után „Dobra Sudbina” jellegű alatti továbbít a

„Pollgrafija” Zagreb, Gundulićeva-ut. 20/II

Legszigorubb diszkréció biztosítva. 4023

KÖNYVELŐ ÉS LEVELEZŐ

ki a szerb-horvát, magyar és német nyelvben valamint gépirásban jártas, továbbá ugyanilyen nyelvismeretű biró

ÜZLETVEZETŐ

vaskereskedő, jó szakismerettel és kézírással kestereltik. Ajánlatok címzendők: 4025

Kuszli Gyula vaskereskedés, Novisad

ELADÓ 28 1/2 lánca — szegedi országot (műút) mentén, vasúti megállótól 1 kilométerre, paticsi állomástól pedig 3 1/2 km-re fekvő szántó és kaszáló. Ugyanott eladó 14 lánca szőlő 2—3 láncaos parcellákban is, nemkülönben 600 hektortéte különböző évratu ó és ut bor. Bővebb felvilágosítást Kovács Antal tulajdonos nyújt. I. kör, Vilsonova-u. 8. szám, Közvetítő díjaztatnak. 3953

Wiesel Zsigmond Subotica

Sokolska ulica (Fogel ház.)

gabona- és terménykereskedő

Ajánl:

mindennemű örleményt, tengerit a legolcsóbb napi áron.

Eladás nagyban és kicsinyben.

ÉRTESETÉS!

A hozzánk beraktározott árukból a következőket bocsátjuk eladásra:

1. Elsőrendű fehér

VÁSZONCIPŐK

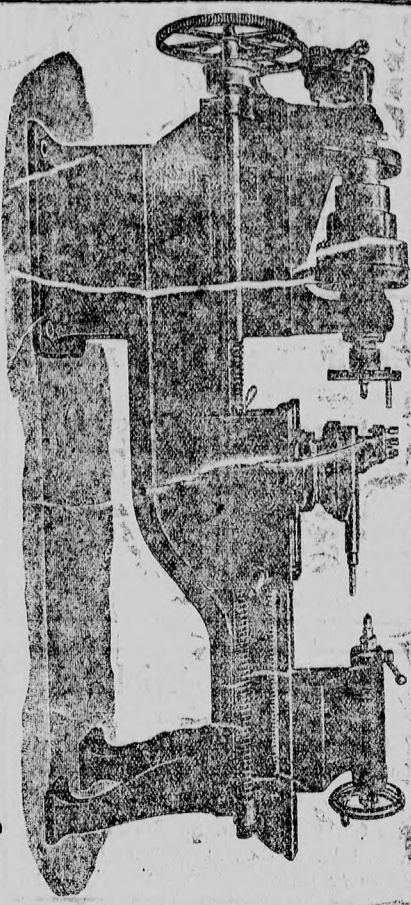
német gyártmány a lehető legolcsóbb áron;

2. Eredeti Rex konzerv üvegek 1/4—1 literes nagyságig, gummi karikával és patentzárral;

3. Stülze-féle szódás és krachedlis üvegek elismert elsőrendű minőségek.

Ajánlatokat kívánatra postafordultával tesszünk.

BRÖDER és FENYŐ szállítócég
NOVISAD.

Lichtschein Márton és Tsaí.
 Mezőgazdasági gépek, szivattyúk, henger-, nyersolajmotorok, szerelvények, szerszámok és mindennemű PARI-ES MŰSZAKI SZÜKSÉGELETI CIKKEK AZ ÖSSZEES IPARÁGAK RÉSZÉRE.

NOVI SAD, Regenta Aleksandra u. 47.
 Szolgálat: LICHTSCHIEIN NOVISAD. — Telefon 128 szám.

Malomszerelvények, előrendi malomkövek, malomkövesítő szerszámok, tekermoszerelvények és berendezések, valódi széri szerszámok, sodronyszerekek, rászpólyimacskák, kő- és kőmalmok szíjhorgok, kályhák, álló- és gőzös csap- és kályhák, előrendi szűrők és szűrőszűrők, varró- és kőb- szűrők, erdődei Klängeit, „Moost” mácaemponasi le- menci, valódi orszói tőmlőanyagok, mindennemű muszaki gummi- és asbberények, Zsák- és széknyelők.

Ipari szerszámok, vas-, rez-, bádó- és fémgyanta- kályhák.

Időfűtőberények és tüzelő-egység- felszerelések. Min- dennemű álló és fekvő erdő-rezsi szírhányók, kő- és erő- ha tasz, teljes fűrészszobaberendezések, csővek, víz- gőz- és légszűrőberények, elzáró- és fűtőszerepek, szőlő- és pincégazdászati tárgyak. Kémelőkészítők és daruk.

KÉPVISELETTÉK ÉS LERAKATOK:
 Károly és Ton K. T. Lapszék, Párisztelepi és Fémgyanta- képek Értékesítői.
 C. Tendoit és I. Dittrech Gépgyári Keresztyénasszonyok-udvar- a, „Anvera”, Balatoni Keresztyén és Idomlóvárosban, Lake- toj, bádóc, bádócok, szerszámok.
 Martin C. F. Wica „Cetma” emelőgép- és daruk és lényeg- szerelvények és Asbberény- Tervező K. T. m.

Olcson eladó
gyümölcsös
 és konyhateleményes kert- házépítésre is alkalmas.
 Tudakozódni
Marjanovits Ödön
 Subotica
 Poštanska ulica 9 szám,
 d. u. 1-4-ig.

Novisadi fém, pléh és diszmuáruipar

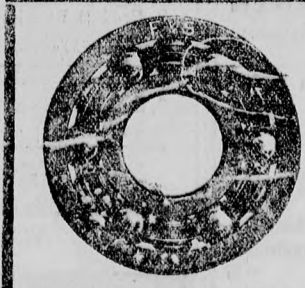
Novisad, Temerini kapunál a csatornán túl.
 Telefon 35. szám.

Elvállalja az összes ezen szakmába vágó munkákat építke- zéseknél, továbbá házfedéseket, templomtornyokat, diszmun- kákat, az ezen szakmába vágó konyhaedények készítését, kályhacsöveket és a pléhből való tömegcikkék gyártását.

Több bádogossegéd azonnal felvétetik.

GUMMI BÉLYEGZŐT
 cirill, horvát vagy bár- mily más nyelvűt leg- szebb kivitelben és leg- gyorsabban gyári áron
KÉSZIT
DEUTSCH I.
 optikus Subotica, Reg. Aleksandra-utca 22. sz.
 Telefon 316. szám. 695

Gyakorlott
pénztárnoknő,
 aki a szerb, magyar- és német nyelvet bírja azon- nali belepésre kerestetik a Pállicsi Strandfürdőre. Értkezni lehet a Pállicsi Strandfürdő Igazgatósá- gánál. 4056

F & S golyócsapágyak
 M. Á. V. cséplőszelvényekhez, automobiltok, elektromotorok, transmissiók, malomgépek és iparizemek részére. Jótállás minden csapágyért.

F & S „Torpedo” kerékpárgyak
Fichtel & Sachs Schweinfurth
 Präzizós Golyócsapágy-Művek gyárából. — Egyedelőrsztás és nagy raktár Jugoszlávia területére :
Stolz Henrik Fiai Novi Sad
 Temerini u. 3. — Telefon 158. 3830

KAUCSUK- BÉLYEGZŐKET
 gyorsan 3, rendszeren 8 nap alatt szakemberrel állít elő
A. BEISSMANN,
 OSZJEK III.
 Képviselek és vizsanteladók minden helységben keresztelték.

„Mea” Crem
 a legjobb arcápoló szar
KORONA- GYÓGYSZERTÁR
 SUBOTICA, VÁROSHÁZA, 169

Bérbeadó
 a Majsei uti fölüljáró mellett a Vas-téle hiz- laldában több vagon- gabona elraktározá- sára alkalmas hely- ség. Érdeklődni dr. Vas Antal ügyvédnél lehet. 4041

MŰLÁBÁK, MŰKEZEK, EGYENESTARTÓK SCHÖNBRUNNÁL
 SUBOTICA
 Pašićeva ul. 3. Telefon 275.